

PÁLYÁZAT

**a Gyulai Erkel Ferenc Gimnázium és Kollégium
intézményvezető (magasabb vezető)**

beosztás ellátására

(TK/035/03666-1/2018)

A pályázó neve:

Győri Etelka

magyar-orsz szakos középiskolai tanár

Gyula

2018. november 5.

Tartalomjegyzék

Előszó	1
Szakmai önéletrajz.....	2
Motiváció	3
1. A Gyulai Erkel Ferenc Gimnázium Békés megyében, a Gyulai Tankerület- ben betöltött szerepe,feladata.....	4
2. Iskolatörténet.....	5
3. Helyzetelemzés	7
3.1.Személyi feltételek.....	7.
3.2.A tanulói létszám alakulása.....	9
3.3.Oktatási struktúra.....	11
3.3.1. Tagozatok, tanulócsoportok.....	11
3.3.2.Eredményességre vonatkozó megállapítások.....	23
3.3.3.Szerkezetre vonatkozó megállapítások.....	26
3.4.Egyéb tantárgyak.....	27
3.5.Szervezeti kultúra, probléma-halmazok.....	29
3.6.Nevelés.....	32
3.6.1.Közösségi szolgálat	32
3.6.2.Testvériskolák.....	33
3.6.3.Rendezvények.....	33
3.7.SWOT analízis.....	34
3.8.Reflexió a helyzetelemzésre a 2018/19. tanév tükrében.....	34
4. Vezetői program.....	37
4.1.Személyi feltételek.....	37
4.2. Beiskolázás, tagozatok, profiltisztítás.....	40
4.3. A 2019-ben bevezetésre kerülő új Nemzeti Alaptanterv és ennek hatása a gimnázium nevelő-oktató munkájára.....	49
4.4. Az idegennyelv-oktatás kereteiről és hatékonyságáról, nyelvvizsgaközpont az Erkelben.....	50
4.5.Stratégiai összpontosítás.....	53
4.6. Az Erkel Ferenc Gimnázium mint mentorintézmény.....	54
4.6.1. A megvalósítás időarányos tervezése.....	56
4.7. Szervezetfejlesztés, szervezeti kultúra, vezetői stílus.....	58

4.8. Átfogó stratégia a szakmai megújulásra és a szervezetfejlesztésre	60
4.9. Intézményvezetési stratégia.....	63
4.10. Adminisztráció.....	68
4.11. Nevelés.....	69
4.11.1. Hagyományok, iskolai rendezvények.....	69
4.11.2 Egészségnevelés.....	71
4.11.3. Környezeti nevelés	72
4.11.4. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	72
4.11.5. Pályaorientáció	72
4.12. Az Erkel Ferenc Gimnázium kapcsolata környezetével.....	73
5. Összegzés	
Irányvonalak illeszkedése a Gyulai Tankerületi Központ fejlesztési terve (2017-2022) és az Erkel Gimnázium általam vázolt fejlesztési stratégia/javaslatok között	74
Zárszó.....	76

Mellékletek

mellékletek adatvédelmi okokból törölve

Előszó

Tisztelt Döntéshozók! Tisztelt Véleményezők!

Kedves Olvasó!

Jelen pályázat törzsszövege 2018 áprilisában nyerte el végleges formáját, az akkori pályázati ciklusban keletkezett. A mostaniban, alig félévvel később, ezt a tartalmat és formát tartottam meg, semmit nem húztam ki, semmit nem írtam át, de kiegészítettem olyan „blokkokkal”, amelyekről azt gondolom, hogy fontosak, mert még pontosabban árnyalják a jelent, de **karak-teresen jelzik a pozitív jövőt is**. Azt a jövőt, melynek minden eleme a ma elvárt nevelő-oktató munkához kapcsolódik, **szemléletében innovatív**, tartalmát illetően **korszerű**. **Vezetői programom megvalósítása szakmai sikert jelent a pedagógusoknak, kollégáknak, tanulmányi eredményességet és közösségi identitást a diákoknak, elégedettséget a fenntartónak, felemelkedést az intézménynek**. Az általam vezetett iskolának újból lehetősége nyílik arra, hogy az Erkel Ferenc Gimnázium az országosan elismert és nyilvántartott gimnáziumok sorába kerüljön, Békés megye és a Gyulai Tankerület meghatározó középfokú oktatási intézményévé, szellemi bázisává váljon. Nem csak hiszem, de tapasztalatból tudom, hogy az Erkelnek vannak tartalékai, **a tantestületben nagy szakmai potenciál rejlik**. Ennek kiaknázására, felszínre hozására törekszem.

Egy iskola legnagyobb kincse a hírneve. A kiszámítható rend helyreállításával és az egyensúlyi, harmonikus légkör megteremtésével az értéket jelentő hírnév visszaállítható. Hiszem, hogy érdemes vagyok erre a feladatra.

Erős, de nem erőszakos, bátor személynek tartom magam, az egyenes tartást szüleimtől örökre megkaptam, tisztességes helytállásra tanítottak. Éppen ezért a vezetés számomra nem rang, pozíció, hanem felelősség és tisztesség kérdése, egyfajta alkotás. Ezt a **felelősséget és ezt az alkotásvágyat érzem**, amikor újból benyújtom pályázatom, kifejezve és jelezve az Erkel Ferenc Gimnázium iránti lojalitásom.

Szakmai önéletrajz

Személyes rész:

Név: Győri Etelka

Lakcím: **adatvédelmi okokból törölve**

Születési idő: **adatvédelmi okokból törölve**

Anyja neve: **adatvédelmi okokból törölve**

e-mail: **adatvédelmi okokból törölve**

Munkahely:

1987- jelenleg: Gyulai Erkel Ferenc Gimnázium és Kollégium

5700 Gyula, Bodoky u. 10.

Végzettség:

magyar-orosz szakos középiskolai tanár

pedagógus besorolási fokozat: mesterpedagógus

munkakör: munkaközösség-vezető

Tanulmányok:

2010-2012. BME, GTK, közoktatási vezető és pedagógus szakvizsga, Budapest

2001-2005. SZTE BTK, pszichológia (abszolutórium)

1982-1987. JATE BTK, magyar-orosz szak, Szeged

1978-1982 . Vajda Péter Gimnázium, Szarvas

Továbbképzések

2014. 30 órás „Tanfelügyeleti szakértők felkészítése pedagógiai-szakmai ellenőrzésre - blended továbbképzés” , Békéscsaba

2014. 30 órás „Szakértők felkészítése a pedagógusminősítésre – blended továbbképzés”, Békéscsaba

2013. 30 órás „Felkészítés érettségi vizsgaelnöki feladatok ellátására”, Békéscsaba

2006-2007. Filmtörténet, filmesztétika 120 órás továbbképzés, Faludy F. A., Bp.

2005-2006. Médiaismeret 120 órás továbbképzés, Faludy Ferenc Akadémia, Bp.

Nyelvismeret:

orosz: felső fok

angol: társalgási szint

Díjak: Implom-díj 2013.

Személyes készségek:

empátia, rendszerszemlélet, problémamegoldó gondolkodás, kreativitás

---

Motiváció:

30 éve tanítok, az Erkel Ferenc Gimnázium az első és egyetlen munkahelyem. Az egyetem elvégzése után úgy éreztem, jó helyre kerültem. Megszerettem a munkám, mindig törekedtem arra, hogy a lehető legjobbat és legtöbbet hozzam ki magamból és tanítványaimból. Pedagóguspályám legnagyobb élménye a több, mint 20 éven keresztül tartó irodalmi színpadi tevékenység, amely alkalmas volt arra, hogy tanítványaimat jobban megismerjem, s ezzel együtt megtanultam önmagamra is reflektálni. Rájöttem, hogy a tanítás akkor sikeres, ha mentes az előítélettől, ha bizalomra épül, ha kölcsönösség az alapja. A mai napig is ezek az elvek vezetnek.

Az elmúlt 10 évben pedagógiai tevékenységem az osztálytermi munkára összpontosult. Nagyon hasznosnak tartom ezt az időszakot is, mivel megértettem azokat a problémákat, amelyek nehezítik a diákok tanulását. Egyre tisztábban látom, hol vannak azok a területek, ahol javítani kellene, ill. hogyan lehetne közelíteni egymáshoz az alap-, közép-, és felsőfokú oktatás kimeneti és bemeneti elvárásrendszerét.

Az utóbbi 4 év szakértői tevékenysége arra volt jó, hogy láttam, hogyan élnek és dolgoznak más iskolákban, milyen a viszony a vezető és munkatársai között, támogató-e az intézményi légkör. Sok tanítási órát láttam, sokféle pedagógus személyiséggel találkoztam, nyitott és mély beszélgetéseknek a részese voltam. Átlátom a köznevelés különböző szintjeit óvodától középiskoláig.

Mindezek a tapasztalatok motiválnak arra, hogy a jelen pályázatot beadjam. **Úgy érzem, felhalmozott ismereteimet, szakmai elkötelezettségemet intézményvezetőként hasznosítani tudnám, s hozzájárulnék annak az intézménynek a felemeléséhez, amely engedte és hagyta, hogy tanárrá váljak, ne égjek ki, s a pályán maradjak.**

Gyula városa méltán híres kultúrájáról, szellemi életéről. Jó lenne, ha állami gimnáziuma, az Erkel Ferenc Gimnázium visszanyerné egykori fényét, s a város, a térség büszkesége lenne. Erre dolgoztam ki vezetői programom, fejlesztési stratégiám.

Gyula, 2018. 11. 05.

Győri Etelka

1.A Gyulai Erkel Ferenc Gimnázium Békés megyében, a Gyulai Tankerületben betöltött szerepe, feladata

Békés megye mára visszavonhatatlanul az ország leszakadó megyéi közé tartozik, a népesség folyamatosan csökken, mely nemcsak a természetes fogyással, hanem a már-már tragikus méreteket öltő elvándorlással is magyarázható. Az országos átlagnál alacsonyabb az átlagkezeset, a munkát keresők száma nő, a munkanélküliség stagnál. Az infrastruktúra elmaradott, a településeket közút kapcsolja össze, a vasúti összeköttetések száma kevés, egyre szűkül.

A **gyulai járás** településeit is fogyó népesség jellemzi, fokozatos előregedéssel és alacsony születéssel kell számolni, az iskoláskorúak száma évről-évre csökken.

A Békés megye nagyobb hányadát elfoglaló **gyulai tankerületnek** 3 állami fenntartású gimnáziuma van: a szeghalmi, a sarkadi és az Erkel. Ezek közül csak ez utóbbinak van esélye felvenni a versenyt a békéscsabai tankerületnek vagy a dél-alföldi régiónak az előnyösebb helyzetből induló gimnáziumaival. A **versenyképesség fokozása** pedig elementáris igénye a járás lakosságának, hozzájárulhat a tragikus elvándorlás megállításához, a megyei intézmények munkaerőutánpótlásának enyhítéséhez, a demográfiai válság csökkentéséhez. Éppen ezért **nagy és felelősségteljes szerepe van az Erkel Gimnáziumnak**, melynek szellemiségével, képzési kínálatával, színvonalas nevelési-

oktatási programjával optimális lehetőséget kell biztosítani mindazoknak, akik ennek az iskolának a szolgáltatásait veszik igénybe, ezt az iskolát választják középfokú tanulmányaik folytatásához annak reményében, hogy az itt szerzett tudással és tapasztalattal felruházva egészséges, emberséges, sikeres életet éljenek felnőttként. A gimnáziumnak azok számára is maximálisan biztosítani kell az **esélyegyenlőséget** a tanulás, tudás hozzáférésehez, akik szociális helyzetükből adódóan lemondtak a társadalmi mobilitás lehetőségéről.

Az Erkelnek korszerű tudást, korszerű munkaformákat kell közvetítenie ahhoz, hogy a megfelelően a **XXI. századi elvárásoknak**, alkalmazkodni tudjon a kihívásokhoz, a változásokhoz.

Intézményvezetői pályázatom minden eleme ezt a célt szolgálja.

2. Iskolatörténet

Az Erkel Gimnázium már megalakulásának kezdetétől fontos szerepet játszott Gyula városának szellemi, kulturális és oktatási életében. Történései, eseményei, nehézségei és küzdelmei hűen tükrözik a XX. századi Magyarország történelmét, oktatáspolitikáját s az ehhez fűződő reformokat. Napjainkig magán viseli, és magában hordja azokat a jegyeket, amelyek egy adott oktatási intézmény sajátosságait, egyediségét hirdetik.

Az 1903-ban alapított római katolikus Karácsonyi János Gimnázium az államosítás után 1950-ben az Erkel Ferenc nevet kapta, s ha más nem is, de a név kötelezte az 1949 előtti szellemiség megőrzésére, a feladat ellátására az oly sokáig tartó „zivataros” időkben. A sikerek elérését sok gátló tényező nehezítette: a tantervi változások kiszámíthatatlansága, a rossz tankönyvek, a tanulók nagy arányú lemorzsolódása, a túlszűfolttság, a szakos tanárok hiánya, stb. Az **1961. évi III. törvény** az oktatás egészére kiterjedő egységes szabályozása alapján az Erkel is „szorosabbra fűzi a kapcsolatot az étellel, a gyakorlattal valamint a termeléssel”, s megpróbálja a „szocialista világnézet és erkölcs” alapján nevelni az ifjúságot. Több-kevesebb sikerrel teszi mindezt: miközben erősödik a gyakorlati oktatás hasznosságának központi víziója, **csökken a matematika és a természettudományos tantárgyak óraszámának aránya** annak ellenére, hogy a reform a „korszerű természettudományos műveltség”-et sürgeti. Ám az orosz és francia tagozat mellett mégis sikerült elindítani a **matematika-fizika** tagozatot, amely **1966 és 1982 között a gimnázium húzó ágazatává vált**, a felsőoktatási felvételi arány országosan is elismert. 1963-ban indul az első szakközépiskolai osztály, ezzel meghonosodott a középiskola ezen új típusa, s egészen 1992-ig tölti be az iskola a gimnáziumi és szakközépiskolai funkciót.

Az 1970-es évek fordulatot jelentenek a hazai oktatáspolitikában, így az Erkel életében is. A korábban jellemző örökös változást egyfajta stabilitás és kiszámíthatóság váltotta fel, a demokratikusabb légkörben szabadabban érvényesülhetett a tantestületi és tanulói kezdeményezés, nőtt az igazgató személyi felelőssége. A **fakultatív tárgyak** választásának lehetőségével emelkedett az oktatás színvonala. Az iskola osztályszerkezetét az orosz és a fizika tagozatos gimnáziumi, valamint az egészségügyi szakközépiskolai osztályok határozták meg. Az eredményességet befolyásolta a **tantestületi tagok állandósága**, nagy mértékben csökkent a korábbi éveket, évtizedeket jellemző fluktuáció.

A 80-as évek oktatási hangulatát **124/1978 OM** által jóváhagyott „A gimnáziumi nevelés és oktatás” terve határozta meg. Újszerű elemként merülnek fel a **tehetség, a tehetséggondozás**, a felzárkóztatás, valamint az **esélyegyenlőség** és a **pályaorientáció** kérdései. A felvételi

eredmények jók. Első helyen a műszaki főiskolákra és a műegyetemre történő bejutás szerepel, ezt követi az orvosi egyetem, majd a jogi és bölcsészkarok zárják az „elit” helyeket. Az érettségizők többsége pedagógia főiskolákon folytatja tanulmányait. Mindeközben beindul a **számítógép-kezelői** gyakorlati fakultáció, nyaranta **biológiatábor** szerveződik, népszerűek az **idegen nyelvi délutánok**. A matematikusok szakkört hirdetnek az általános iskolák tehetséges matematikusainak.

Az **1985. évi I. törvény** az oktatásról rögzítette az átalakulást. Növelte a nevelőtestület hatáskörét, jogosultságait. Az intézmények maguk készíthették el nevelési programjukat, működési szabályzatukat és házirendjüket, ami nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az iskolák megtapasztalhassák, majd megéljék **szakmai önállóságuk** lehetőségeit s az ezzel járó felelősséget. A lendület, amely a gimnázium 1987-2000 közötti életét és történetét jellemzi, természetesen összefügg a korhangulattal. **1992-ben fenntartói váltás és profiltisztítás** következik be. Az iskola háromfelé válik: egyházi, egészségügyi, gimnáziumi irányok az útjelzők. **1992-2008** között a gimnázium szemléletét **a humanista világkép, a közösségi gondolkodás, a teljes demokratizmus jellemezte**. Mindenki megtalálta a helyét, s tanár, diák hitte és tudta, itt jó helyen van, fontos, amit csinál.

A **2008-2018** közötti időszak érdekessége, hogy többféle narratívaként jelenik meg, mintha párhuzamos valóságok működtetnék. Tele van változással: előbb az intézményvezető, majd a működtető és fenntartó személye változik. Hatályba lép az új **2011. évi CXC törvény a köznevelésről**, kidolgozzák a pedagógus életpályamodellt, szakértők és szaktanácsadók jelennek meg. Mindeközben az Erkel egy nagyon sajátos életformát vesz fel, arculatot vált, melynek következményeit a helyzetelemzésemben mutatom be.

3.Helyzetelemzés

Helyzetelemzésemben azokra az adatokra, jelenségekre kívánok fókuszálni, melyek megoldására, javítására vezetői programomban javaslatot teszek. Így kiemelt figyelmet fordítok a személyi feltételek alakulásának, a jelenlegi oktatási struktúra/tagozatok eredményességének vizsgálatára valamint annak a problémaképnek a bemutatására, amely az utóbbi években jellemzi a Gimnáziumot, s hozzájárul az itt folyó nevelő-oktató munka negatív megítéléshez. A reális kép kialakításához 5 évre visszamenőleg tanulmányoztam a munkaközösségi beszámolókat is.

3.1.Személyi feltételek

Pedagógus létszám**

tanév	2007/08.	2012/13.	2017/18.
tanulói létszám	541	536	428
osztályok száma	18	17+1*	15
hat.lan időre szóló pedagógus kinev.	42	47	43

*szakképzős osztály

**Az adatok az OSA-ból valók.

A tanulói létszám csökkenése nem 2008-hoz, hanem 2013-hoz viszonyítva látványos, a **pedagógus létszám pedig 1 fővel több**, mint 10 évvel ezelőtt, azaz a közel 80-90 tanuló hiánya nem jelenik meg a munkaerő-gazdálkodásban. A jelenlegi 43 főből 17- en 2008 augusztusától ill. ezt követően kapták meg kinevezésüket, így gyakorlatilag a **10 évvel ezelőtti** állapothoz képest a tantestület **40%-a kicserélődött**, 8 kolléga ment nyugdíjba, **20-25 fő** (ballagási meghívók névsora) pedig **hosszabb-rövidebb ideig volt alkalmazásban**. Ez a fluktuáció érintette a tantárgyakat/munkaközösségeket, a tanítás folyamatát is: informatikából 10 év alatt hatan jöttek és mentek, az angolt és a matematikát 4-4 pedagógus hagyta itt; ma is van olyan osztály, melynek 3 matematika - s 3 angoltanára volt a 4 év során.

A testület összetétele szakok száma szerint*

szak	egyszakos	két szakos	három szakos
létszám	15	24	4

*A 2017/18. évi munkaterv névsora alapján

Az arányokat tekintve a testület alig több, mint fele (55 %) két szakos, 34%-a egyszakos, s nem éri el a 10 %-ot a három szakosok aránya. Mindezek problémaként jelennek meg a munkaerő-gazdálkodásban és a tantárgyfelosztásban.

Életkor szerinti összetétel*

életkor	25-29 év	30-39 év	40-49 év	50-59 év	60-65 év
létszám	1	6	19	15	2

*Egyéni számolás, így megközelítő adatok

A tantestület **átlagéletkora kb. 47 év**, ami azt jelenti, hogy gyakorlatilag **már 20 éve** mindenki a **pedagóguspályán** dolgozik, a szokások, attitűdök rögzültek, s lehet, elkezdődött a kiegészítő folyamata. Vezetői programomban ennek megállítására is javaslatot kívánok tenni.

Előmeneteli rendszer szerinti besorolás*

Gyakornok	Ped. I	Ped. II	Mester
-	26 fő	11 fő	6 fő

*Saját összegzés szóbeli információk alapján.

A pedagógusok minősítési rendszere 2014-ben kezdődött, azok léptek előre, akiknek kötelező volt részt venni a minősítésben, **a vállalkozó kedv azóta is stagnál**; ez év márciusában mindössze egy kolléga jelezte Ped. II minősítési eljárásban való részvételi szándékát, ketten mesterprogramot szeretnének írni.

Pedagógus továbbképzések 2013-2017 között*

A képzés megnevezése	időtartam	létszám
Közoktatás-vezetői szakvizsga	2 év	7
Testnevelési egyetem befejezése		1
Informatika szak befejezése		1
Felkészítés érettségi vizsgaelnöki feladatok ellátására	30 óra	6
Öveges program	30 óra	5
Angol nyelvtanári szak	1 év	1
„Interaktív tábla és asztal”	30 óra	3
Informatikai ismeretek a pedagógus munkájában	30 óra	3
„Füstbe szállt életek” (történelem)	60 óra	1
Új eredmények a történettudományban	30 óra	1
Vezető mentortanár szakvizsga (folyamatban)	2 év	1
Az új érettségi követelmény	5 óra	3
Felkészítés a KRÉTA moduljaihoz	30 óra	2
MLSZ UEFA C labdarúgó edző	64 óra	1
Jeruzsálemi továbbképzés	120 óra	1
Történelmi szakmai nap	3 óra	3

*A muk. beszámolóik alapján

A továbbképzésekben kb. 18-20 pedagógus érintett, többen 2-3 képzésen is voltak. Sajnálatosnak tartom, hogy **hiányoznak a módszertani képzések**, valamint az olyan jellegűek, amelyek a pedagógiai gyakorlatba épülnek be.

3.2. A tanulói létszám alakulása*

tanév	2007.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
létszám	541	517	489	473	447	428
osztály	18	17	17	17	16	15
létszámhiány		-28	-28	-16	-26	-19

*OSA adatok

2007 óta 111 tanulóval kevesebb az Erkel létszáma, s hárommal csökkent az osztályok száma is. A 2007 - 2013 közötti (7 év!) létszámcsökkenés (-28) akár természetes fogyásnak is tekinthető, **de a 2013 - 2017 (5 év) különbsége (-89)** már aggodalomra ad okot, főként azért, mert feltűnően magas az évente megjelenő hiány, amit nem lehet csak a demográfiával magyarázni. A létszámcsökkenés hátterében sokféle indok és ok áll, pályázatomban törekszem arra, hogy feltárjam ennek hátterét, és megoldási javaslattal éljek.

A tanulók összetétele*

tanév	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
létszám	574	585	552	536	517	489	473	447	428
hátrányos helyzetű	48	62	46	49	50	10	6	13	15
halmozottan hátrányos h.	2	?	?	1	1	3	2	4	5
összes hh + hhh	50	62	46	50	51	13	8	17	20

*OSA adatok

A pedagógia szemszögéből a hátrányos helyzet azokat a kulturális, társadalmi és gazdasági körülményeket jelöli, amelyek az iskolai előrehaladás szempontjából a többséghez képest kedvezőtlen helyzetet teremtenek. A hátrányos helyzet faktorai megjelennek a szülők alacsony iskolai végzettségében, az alacsony jövedelmekben, a családok instabilitásában, a kisebbségi, etnikai hovatartozásban.

Azért 2009-től rögzítettem az adatokat, mert érdekelt, hogy a tanulói létszám csökkenésével milyen mértékben változik a hátrányos helyzetű tanulók aránya. A jelenlegi tanévben közel 5 %-os az arány, **tapasztalatom viszont ezzel ellentétes**. Úgy vélem, egyre több azoknak a

tanulóknak a száma, akik valamilyen szociális támogatásra szorulnának, vagy ilyen értelemben több törődést, gondosabb odafigyelést igényelnének. Nem tudom, a kimutatás mennyire pontos és megbízható. Kételyeimet azzal támasztom alá, hogy feltűnő a különbség 2013 és 2014 között, lehet, a még meglévő szakképzős osztály miatt. Mindez azt is bizonyítja, hogy az **Erkel nem fordít nagy figyelmet** erre a nagyon fontos társadalmi jelenségre, ilyen jellegű kimutatást, tájékoztatást a tantestület soha nem kapott, noha **az iskolának törvényi kötelessége**, hogy lehetősége, legjobb szakmaisága szerint enyhítse és kompenzálja a szociális hátrányból fakadó tanulási nehézségeket.

Sajátos nevelési igényű (SNI) tanulóink száma évek óta 4-5 fő, s azon túl, hogy számukra több időt biztosítunk a feladatok megoldására, ill. figyelembe vesszük a felmentésre vonatkozó igazolásokat, **mást nem teszünk.**

A kollégiumi létszám alakulása*

tanév	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
létszám	74	71	57	49	47

*OSA adatok

Békés megye legtávolabbi pontjaiból érkeznek hozzánk gyerekek: Komádi, Okány, Dombegyház, Kisdombegyház, Battonya általános iskoláinak jó tanulói az Erkel választják. A felújított kollégiumban minden feltétel biztosított az otthonosság érzésének fenntartására, továbbá a kényelmes tanulásra.

A létszámcsökkenés itt is erőteljes: 5 évvel ezelőtt 27 fővel magasabb volt a létszám, mint jelenleg.

3.3.Oktatási struktúra

3.3.1.Tagozatok, tanulócsoportok, csoportbontások, fakultáció, érettségi

„A tiszta profilú gimnázium már kialakult, 4 jól megtervezett osztállyal (humán, reál, természettudományi, nyelvi) lefedjük mindazokat a területeket, amelyeket egy gimnáziumban keresnek a diákok, szülők. Ezeket kell erősíteni minden lehetséges módon. Ha azt látjuk, hogy a jelentkező diáklétszám nem teszi lehetővé 4 osztály elindítását, akkor meg kell majd fontolnunk azt is, hogy inkább 3, de színvonalasabb osztályt indítsunk a közeljövőben.” (Munkaterv 2017/18.)

Az Erkelben a gimnáziumi oktatás **10 féle emelt óraszámú** (emelt angol, német, olasz, magyar, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia, informatika) csoportban, tagozaton több mint 50 újabb alcsoportban (fakultációk, szakkörök) folyik. A változatossághoz az is hozzátartozik, hogy az emelt képzések egy része egymással (nyelvekkel) is kombinálható. Így a magyar, történelem, matematika, biológia mellé együttesen társul a két emelt nyelvi képzés, létrehozva ezáltal egy tagozat kétféle variációját, pl.: emelt történelem-emelt angol; emelt történelem-emelt német, stb. Az oktatási struktúrát még az is árnyalja, hogy minden idegen nyelvet (angol és ötféle második idegen nyelv) **évfolyam-szintű választás**, ill. besorolás jellemez. Mivel egy évfolyamon alig több, mint 100 diák tanul, ez a sokféle választási lehetőség az osztályok, csoportok szétagolását, valósággal szétzilálását eredményezi. Erre rakódik a **tantárgyfelosztás és órarend-készítés anomáliája**: sok esetben aránytalan csoportlétszámok, ill. aránytalan terhelést eredményező órarend (pl. gyakori jelenség az 5 órás nyelvek esetében a heti 2 + 3 megoldás, azaz két napba van sűrítve az 5 óra). Mindez maga után vonja az átláthatatlanságot, a követhetetlenséget, olykor a kiszámíthatatlanságot.

A következőkben azt mutatom be, hogy az emelt szintű képzések (tagozatok) tantárgyanként hány fővel vannak jelen a 2017/18. tanévben, továbbá milyen plusz tevékenység (fak., tehetséggondozás, stb.) kapcsolódik még hozzájuk. Ezt követően a közép - és emelt szintű érettségi vizsgaeredmények láthatók 5 éves időtartamban. Az adatokat az OH honlapjáról (gimnáziumban, tanulói jogviszonyban nappali rendszerben tanulók vizsgaeredményei) és az intézmény közzétételi listájából gyűjtöttem. Az országos átlag mellett figyelembe vettem a megyei, békéscsabai valamint a gyulai eredményeket is, mert a földrajzi környezet kisebb behatárolása még árnyaltabb, pontosabb képet nyújt az Erkel teljesítményéről.

A táblázatokban 3 színt használok: sárga – magasabb átlag; zöld – azonos átlag; piros – alacsonyabb átlag.

Magyar 2017/18.

évfolyam	9.	10.	11.	12.	Osztályok/csoportok 15 osztály + 4 csoport + 1 fak. + tehetséggondozás (2 óra) + felzárkóztatás (1 óra) + szakkör (2 óra) Összesen: 23 csoport Össz órátömeg: 95 óra Munkaerő: 7 fő
létszám	9	11	11	14	
fak/fő			7		

Érettségi eredmények

tanév	2013		2014		2015		2016		2017	
szint	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E
országos	67,86	65,03	71,28	64,03	68,58	64,12	71,23	63,21	70,35	69,02
Békés m.	62,04	67,6	67,13	58,05	62,82	61,11	69,39	61,48	67,67	62,43
Békéscsaba	64,48	72,43	67,81	52,79	64,04	63,68	69,56	66,6	60,00	62,67
Gyula	70,88	61,5	76,00	58,93	67,82	61,5	73,43	61,00	69,63	59,78
Erkel	73,36	60,64	80,9	71,3	71,46	62,00	73,25	68,75	75,00	60,8

Átlagtartomány

régió	középszint	emelt szint
országos	67-71%	63-69%
Békés m.	62-69%	58-67%
Békéscsaba	60-69%	52-72%
Gyula	67-76%	58-61%
Erkel	71-80%	60-71%

A magyartanításnak régi hagyományai vannak az Erkelben: már a 90-es években fakultációban külön csoportban tanulhattak azok, akik felvételizni szerettek volna magyarból, és így sikeresen bejuthattak a jogi és a bölcsészettudományi karokra. A jelenlegi magyar tagozat **2014 óta működik** felmenő rendszerben, az első vizsgaeredmények ebben az évben születnek. A fakultációt választók létszáma a tagozat indítása óta csökken, a 2016/17. tanévben nem is indult, a 2014/15. tanévben pedig a tantárgyfelosztás miatt a sávós megoldás maradt. A vizsgaeredmények kiegyensúlyozott teljesítményt mutatnak. Az átlagtartomány alapján, középszinten közel 10%-kal magasabb az országos, a megyei és a békéscsabai átlagnál, megemelve ezzel a gyulai eredményt is. Emelt szinten az alsó százalékérték 3%-kal kevesebb

ugyan, mint az országos, de megyei viszonylatban magasabb, a felső érték mindössze 1%-kal marad el a békéscsabaitól. **Kiemelkedőnek tartom a 2014. év eredményeit:** az emelt szintű teljesítmény **20%-kal magasabb a békéscsabainál.** 2013-ban és 2017-ben emelt szinten gyengébb teljesítmény született, de az érték még így is érinti a jeles alsó határát. Mivel a felvételi feladatok kompetenciajellegűek (szövegértés, írás - és fogalmazáskészség), az elért eredményekben az általános iskolában megszerzett készségek is tükröződnek. Sajnálom, hogy mindezek ellenére több kolléga is lebeszéli a diákokat az emelt szintű magyarérettségiről.

Történelem 2017/18.

évfolyam	9.	10.	11.	12.	Osztályok/csoportok 15 osztály + 4 csoport + 2 fak. + 2 OKTV (2 óra) + 1 tehetséggondozás (1óra) Összesen: 24 csoport Össz óratömeg: 87 óra Munkaerő: 5 fő
létszám	16	10	14	11	
fak.	--	--	18	17	

Érettségi eredmények

tanév	2013		2014		2015		2016		2017	
szint	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E
országos	65,14	70,51	66,47	64,86	66,91	68,93	68,79	69,92	68,94	69,37
Békés m.	59,38	69,26	62,57	61,06	61,98	67,00	64,44	71,29	65,33	69,82
Békéscsaba	61,26	72,00	63,93	67,73	64,12	69,89	67,28	76,84	60,57	54,68
Gyula	63,06	69,42	69,32	53,7	67,27	61,05	67,91	68,40	66,79	64,09
Erkel	66,34	67,9	69,4	55,6	63,53	61,00	67,9	70,2	66,06	65,42

Átlagtartomány

régió	középszint	emelt szint
országos	65-68%	64-70%
Békés m.	59-65%	61-71%
Békéscsaba	61-67%	54-76%
Gyula	63-69%	53-69%
Erkel	63-69%	55-70%

A történelemtanítás szintén régi erkeles hagyomány a Gimnázium oktatási profiljában, gyökerei a 90-es évekhez kötődnek. Immár több évtizedes múlta tekint vissza az a szemlélet, mely a jelen gyakorlatát is jellemzi: tudatos, kiegyensúlyozott felkészítő tevékenység.

Tagozatra még mindig sok az érdeklődő, s a fakultáció is népszerű. Többnyire állandóak a csoportok, kevesen adják le. A jó tanár-diák munkakapcsolat meghatározója a mindennapok-

nak. A vizsgaeredmények itt is kiegyensúlyozottak kisebb-nagyobb ingásokkal. Az átlagtartomány alapján, **középszinten az Erkel teljesítménye a gyulaival együtt eléri az országos átlagot**, jobb, mint a megyei vagy a békéscsabai eredmény. Emelt szinten az alsó átlagérték 10%-kal kevesebb, mint az országos, de felső határa azzal egyező. A 2014. év kivételével minden év eredménye a **60%-os sávba tartozik, de gyengébb, mint az országos vagy a békéscsabai** átlagok. Kiemelkedik a 2016. év 70%-kal, de a békéscsabai ennél 6%-kal magasabb. Míg 2013-14-ben középszinten az országos átlagtól 1-2%-kal jobb a teljesítmény, addig az ezt követő években kisebb hanyatlás figyelhető meg.

Matematika 2017/18.

évfolyam	9.	10.	11.	12.	Osztályok, csoportok 20 csoport (3 óra) + 4 osztály (4óra) + 4 emelt cs. (5+5+5+6 óra) + 1 fak. (5 óra) + 10 egyéb csop.(tehetséggond., korrep.,érettségi elők.12 óra) Összesen: 39 csoport Össz óratömeg:109 Munkaerő: 8 fő
emelt cs./fő	11	18	16	12	
fak./fő			4	-	
csoport	6	8	6	-	
osztály	-	-	-	4	

Érettségi eredmények

tanév	2013		2014		2015		2016		2017	
szint	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E
országos	57,77	63,88	55,77	73,17	55,11	73,40	59,19	68,89	63,13	69,34
Békés m.	50,05	52,62	50,75	66,24	47,76	69,85	53,92	68,83	56,96	66,19
Békéscsaba	56,62	56,27	56,53	62,59	53,32	75,11	59,9	73,42	48,42	66,33
Gyula	54,88	55,57	54,47	76,67	47,41	54,27	50,84	62,00	54,46	53,86
Erkel	58,85	54,67	59,4	79,8	51,00	57,00	56,48	63,4	66,42	53,85

Átlagtartomány

régió	középszint	emelt szint
országos	55-63%	63-73%
Békés m.	47-57%	52-69%
Békéscsaba	48-59%	56-75%
Gyula	47-54%	53-76%
Erkel	51-66%	53-79%

Matematika tagozat működése szintén régi hagyomány, a 80-as években ez volt az Erkel legjellemzőbb képzési formája, jelenléte ma is meghatározza a gimnázium oktatását. A tagozat meglétével csökken a fakultációt választók köre. Jelenleg a tanítás 3. éve csoportbontásban történik felmenő rendszerben, ezért maradtak egyben az osztályok a 12. évfolyamon. Erre azért volt szükség, mert egyre gyengébb a tanulók hozott tudásanyaga, számolási készsége, ami nagyban nehezíti az előrejutást az új tananyagban. A kollégák délutáni tehetséggondozást, versenyfelkészítést valamint korrepetálásokat szerveznek, de az utóbbit csak nagyon kevesen veszik igénybe, inkább különórákra járnak. Két évvel ezelőtt a 10. évfolyamon bevezették a kísérettségít, ami nemcsak a szaktanári munkára hat ösztönzőleg, hanem a diákok hozzáállását is erősíti részben azért, mert rutint szereznek az érettségihez, másrészt fakultáció választás előtt az eredmény fontos információ a diáknak, szülőnek egyaránt.

A középszintű érettségi vizsgaeredmények visszaigazolják a tantárgyba fektetett munkát, hiszen a tanulók teljesítménye **eléri az országos átlagot, sokszor magasabb a megyei átlagnál.** Ebből a szempontból figyelemre méltó évek a 2013-2014. és a 2017. Az emelt szintű vizsgaeredmény viszont 2014 kivételével az országos és megyei átlag alatti 3-16% különbséggel. Ez különösen feltűnő 2015-ben és 2017-ben.

Biológia 2017/18.

évfolyam	9.	10.	11.	12.	Osztályok/csoportok 12 osztály (2 óra) + 4 csoport (9 évf. 2 óra, 10-12. évf. 4 óra) + 2 fak. (2 óra) + 1 tehetséggond. (1 óra) Összesen: 19 csoport Össz óratömeg: 43 óra Munkaerő: 3 fő
emelt/fő	18	17	14	16	
fak/fő			12	5	
tehetség./csop.		1			
osztály		4	4	4	

Érettségi eredmények

tanév	2013		2014		2015		2016		2017	
szint	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E
országos	73,48	66,46	64,77	62,41	64,08	66,63	66,91	70,91	65,16	66,43
Békés m.	70,36	67,58	64,83	62,54	61,12	68,2	66,01	72,85	64,73	65,92
Békéscsaba	69,11	70,40	63,82	64,89	56,34	70,06	62,16	76,42	61,67	66,47
Gyula	69,31	60,33	69,79	52,29	68,5	53,18	75,54	65,13	58,42	60,91
Erkel	?	?	56,7	57,2	61,16	58,00	65,7	66,06	53,5	60,40

Átlagtartomány

régió	középszint	emelt szint
országos	64-73%	62-70%
Békés m.	61-70%	62-72%
Békéscsaba	56-69%	64-76%
Gyula	58-75%	52-65%
Erkel	53-65%	56-66%

Biológia tagozat 2009 óta (lassan 10 éves múlttal) van az Erkelben, beiskolázási szempontból az egyik legnagyobb létszámú tagozat. Népszerűségét növeli korunk természettudományos szemléletének térnyerése a humán műveltséggel szemben, valamint az, hogy a biológia nem csak az orvosi és egészségügyi karokon, de sok más felsőfokú intézményben (Testnevelési Egyetem) is választható felvételi tantárgynak. A tagozat mellett mindig indul fakultáció is, de mindkét helyen nagy a leadások száma. Mindezeket a munkaközösségi beszámolók is bizonyítják:

2013-14-ben egy **egész osztálynyi tanuló jelentkezett** tagozatra, ezért 2 csoport indult. 2017-ben a leadások miatt **megszűnik a csoportbontás**, egy csoport működik tovább.

2015-ben a **12. évfolyamon sokan leadták** a biológia fakultációt és a tagozatot is. Okok: a tanulók átgondolatlanul választottak, 11. évfolyamon nem tudták teljesíteni a követelményeket. A beszámolókból az is kiderül, hogy azok a tanulók adták le, akik nem kívántak érettségizni emelt szinten, s a középszintű felkészüléshez nem volt szükségük tanári segítségre.

Az eredmények **megyei szinten a középmezőnynek felelnek** meg. Meglepő továbbá az is, hogy az emelt óraszámú tanuló tagozatosok nem nyújtanak magasabb eredményt a fakultációkra járóknál.

A teljesítmény alsó határa közép - és emelt szinten egyaránt egy tízes értéket esik, s 5-12 %-kal szinte minden évben az országos, a megyei, a békéscsabai, olykor a gyulai átlag alatt marad, megerősítve Békéscsaba pozícióját.

Kémia 2017/18.

évfolyam	9.	10.	11.	12.	Osztályok/csoportok 7 osztály (2 óra)+ 3 emelt csop. (9-10. évf. 4 óra, 11-12. évf. 3 óra) + 1 fak.(3 óra) + 1 tehetséggond. 10.-ben (1 óra) + 1 tehetséggond. 11-12.-ben (2 óra) Összesen: 13 csoport labor: 2 x 4 óra Össz óra: 31 + 8 Munkaerő: 3 fő
létszám	8	12	4	még nem ért fel	
fak.			5*	6**	
tehetséggond. (csoport)		1		1 (11-12. évf.)	

*leadták, megszűnt

**tavaly 20 fővel 2 csoport indult, idén leadták, 6 fő maradt

Érettségi eredmények

tanév	2013		2014		2015		2016		2017	
szint	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E
országos	73,35	62,11	64,97	63,23	69,73	62,11	68,94	67,53	75,78	65,67
Békés m.	68,66	64,8	66,67	63,97	68,5	64,67	66,41	64,58	59,4	70,62
Békéscsaba	71,73	65,81	58,14	69,22	58,5	70,9	77,40	65,97	?	62,63
Gyula	70,5	52,6	69,8	50,07	62,83	40,43	74,75	56,44	58,00	65,54
Erkel	68,84	46,5	71	57,4	56,6	55,00	66,5	57,75	58,00	66,00

Átlagtartomány

régió	középszint	emelt szint
országos	64-75%	62-67%
Békés m.	59-68%	63-70%
Békéscsaba	58-77%	62-70%
Gyula	58-74%	40-65%
Erkel	56-71%	46-66%

2015/16-ban 9 fővel indult a kémia tagozat - a fizika tagozatot váltotta – ebben a tanévben ért fel 11.-be, eddig öten adták le. A 9. és a 10. évfolyam a beírt létszámmal van jelen. Fakultációra minden évben jelentkeznek, csoport mindig indul. Az idei tanév létszámbeli változásait a táblázat mutatja. Az eredményeket vizsgálva a %-os tartomány alsó értéke alacsony mindkét vizsgaszinten. Emelt szinten csak egyetlen évben, 2017-ben érte el a teljesítmény az országos átlagot, de a megyei átlagnál még így is gyengébb; a többi esetben 7-16 %-kal alulmaradt. Leggyengébb a 2013. és 2015. év, az utóbbi évben egy tanulónk meg is bukott.

Középszinten 2014-ben 7%-kal magasabb az Erkel eredménye az országos átlagnál, a felsorolt térségeket tekintve a legjobb. A további években **csökkenő tendencia** figyelhető meg.

Az összehasonlításban kiugróak a békéscsabai eredmények országos és megyei viszonylatban egyaránt.

Fizika 2017/18.

évfolyam	9.	10.	11.	12.	Osztályok, csoportok 11 osztály (2 óra) + 1 emelt cs. (4 óra) + 1 fak. (4 óra) Össz csoport: 13 Össz óratömeg: 30 óra Munkaerő: 5 fő
létszám	--	--	--	5*	
fak.			7		

*Hárman 9.-től járnak, 2 fő 11. és 12.-ben csatlakozott.

Érettségi eredmények

tanév	2013		2014		2015		2016		2017	
szint	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E
országos	76,3	67,97	74,46	71,74	72,72	71,63	72,72	73,40	77,73	74,41
Békés m.	71,11	58,97	68,08	64,69	70,99	73,75	77,19	68,12	74,52	71,24
Békéscsaba	78,70	68,44	71,53	66,79	74,76	71,75	82,57	72,00	66,67	65,00
Gyula	67,40	55,65	66,9	58,00	67,25	65,00	79,56	54,75	59,71	55,67
Erkel	??	??	57,7	52,8	68,00	65,00	77,75	47,00	59,7	47,00

Átlagtartomány

régió	középszint	emelt szint
országos	72-77%	67-74%
Békés m.	68-74%	58-73%
Békéscsaba	66-82%	65-72%
Gyula	59-79%	54-65%
Erkel	57-77%	47-65%

A fizika tagozat eddig két indítást élt meg: először 2012-ben, majd egy év szünet után, 2014-ben (ebben a tanévben végzősök). Fakultációban általában 4-5 fő tanul. **5 éves időtartamban az Erkelben a leggyengébbek a vizsgaeredmények (kivétel 2016-ban középszint) az országos, a megyei, a békéscsabai, sőt több évben a gyulai viszonylatban is. Az átlagkülönbség alsó értéke emelt szinten eléri a 20%-ot, középszinten a 15%-ot.**

Angol nyelv 2017/18.

évfolyam	9.	10.	11.	12.	Csoportok 19 emelt (5 óra, DE! 12.-ben van egy 7 órás) + 9 alap (3 óra) + 1 fak. (3 óra) + 1 érettségi elők. (2óra) + 1 érettségi elők. (1óra) + 1 OKTV (1 óra) + tehetségond. (1 óra) Összesen: 33 csoport Össz óratömeg: 132 óra Munkaerő: 7 fő
csoport (emelt)	5	5	4	5	
csoport (alap)	1	3	3	2	
össz csoport	6	8	7	7	

Érettségi eredmények

tanév	2013		2014		2015		2016		2017	
szint	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E
országos	70,96	73,10	73,28	66,21	74,06	71,64	76,63	74,04	74,26	75,54
Békés m.	63,61	67,05	67,58	62,07	68,54	69,42	72,24	68,57	70,86	71,79
Békéscsaba	71,28	68,98	72,22	61,92	76,03	68,00	78,41	73,05	57,37	68,76
Gyula	69,27	72,33	72,92	67,84	72,04	71,17	73,73	66,68	73,80	71,00
Erkel	73,78	73,96	78,5	70,9	73,06	72,00	75,41	68,32	76,86	68,40

Átlagtartomány

régió	középszint	emelt szint
országos	70-76%	66-75%
Békés m.	63-72%	62-71%
Békéscsaba	??-78%	57-73%
Gyula	69-73%	66-72%
Erkel	73-78%	68-73%

A gimnázium honlapján a helyi tantervek között **hatféle tanterv vonatkozik** az angol nyelv tanítására, melyek tartalomban és óraszámában különböznek egymástól. A szinteket tekintve: kezdő (3, 5, 6 órás) és haladó (3, 5 órás) valamint fakultációs tantervek. Mindezek megnehezítik a tantárgy átláthatóságát. **A csoportok létszámáról is kevés a nyilvános információ:** vannak 20 fős és 3-4 fős csoportok is. A csoportszervezés dinamikájára még ráakodik **az évfolyamszintű rendezési elv:** egy-egy évfolyamnak megegyező időben vannak az angolórai. Ez azt is maga után vonja, hogyha valaki (tanár) hosszabb időre kiesik, munkája csak óraadóval pótolható. Ez a fajta szervezés azzal indokolható, hogy a szintfelmérő megírása után nagy az esélye annak, hogy azonos szintű, homogén csoportok alakulnak. A **tanítási gyakorlat** viszont **nem ezt bizonyítja:** nagyon eltérő képességűek a csoportok. A munkaközösségi beszámolóokban gyakran kritizálják a csoportbeosztás ezen elvét, megjegyezve, hogy az évfolyamszintű csoportbeosztás nem váltja be a hozzáfűzött reményeket, **inkább hátrányai** s nem előnyei **vannak**. Az osztálykirándulások, orvosi vizsgálatok idején lehetetlen a folyamatos munka a hiányzások miatt. Ettől függetlenül az eredményesség mutatói jók.

A középszintű vizsgaeredmények folyamatosan **országos átlag feletti** vagy ahhoz közeli értéket mutatnak, így **azok megyei tekintetben is kiugróak**. Ugyanez jellemző a 2013-15 közötti emelt szintű vizsgákra, ugyanakkor **figyelmeztető jelzés az utolsó két év gyengülése**. Évente 20-25 tanuló tesz osztályozó vizsgát főként 11.-ben, s vállalja az előre hozott érettségit. Az ebben a tanévben érettségizők kb. 50-60 %-a tett nyelvvizsgát. (Erről nincs statisztika.)

Német nyelv 2017/18.

évfolyam	9.	10.	11.	12.	Csoportok 5 emelt cs. (5 óra) + 11 alap cs. (3 óra) Össz csoport: 11 Össz óratömeg: 58 óra Munkaerő: 2 + 1 (óraadó)
Létszám	50	55	51	52	
csoport (emelt)	2	1	1	1	
csoport (alap)	2	3	3	3	
Össz csoport	4	4	4	4	

Érettségi eredmények

tanév	2013		2014		2015		2016		2017	
szint	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E
országos	72,97	69,55	69,58	72,91	69,48	75,02	75,54	75,70	73,63	75,76
Békés m.	61,69	69,92	62,75	68,61	63,28	70,65	69,07	74,33	70,21	73,23
Békéscsaba	72,02	70,33	69,77	59,75	63,87	78,25	73,55	74,67	-----	74,5
Gyula	68,04	64,00	54,67	71,33	69,14	79,25	65,75	77,5	61,57	46,00
Erkel	73,26	64,00	76,9	77,2	83,46	79,0	73,6	?	63,4	-----

Átlagtartomány

régió	középszint	emelt szint
országos	69-75%	69-75%
Békés m.	61-70%	68-74%
Békéscsaba	69-73%	59-78%
Gyula	54-69%	46-79%
Erkel	63-83%	64-79%

Az angolhoz hasonlóan a német nyelv oktatása **is többféle helyi tantervre** épül: az emelt szintű képzés kétféle – „haladó emelt” és „kezdő emelt” (5 óra); az alapszintű csoportok is kétfélék – „haladó alap” és „kezdő alap” (3 óra).

2013 – 2015 között az Erkel eredményei a legjobbak: az országos, megyei, békéscsabai átlagok mind gyengébbek. Sajnos, 2016-ban emelt szintre vonatkozó adatot nem találtam (1 fő), **2017-ben pedig egyetlen tanulónk sem vizsgázott emelt szinten.** Nyelvvizsgára vonatkozó konkrét adataink nincsenek, kb. 8-10 fő szerez nyelvvizsgát a gimnáziumi tanulmányok alatt.

Olasz nyelv 2017/18.

évfolyam	9.	10.	11.	12.	Csoportok 4 emelt (5óra) + 4 alap (3 óra) + 1 fak. (2 óra) Össz csoport: 9 Össz óratömb: 34 Munkaerő: 2 fő
össz létszám	24	26	25	25	
emelt/ fő	10	9*	7**	5***	
fak./fő			5	-	
alap cs.	1	1	1	1	

*10 fővel indult, 1 tanuló elment

**9 fővel indult, 2 tanuló elment

***7 fővel indult, 2 tanuló elment

Emelt szintű érettségi eredmények

tanév	2013	2014	2015	2016	2017
emelt szint/ %	---	67	80	67	74
Békés megye/fő	---	2	2	3	7
Erkel/fő	-----	2	2	3	2

Olasz nyelvből azért nincs összehasonlítás, mert országos összesített átlagok nem készültek, ezért megyei és gyulai területekre összpontosítottam az OH kimutatása alapján. Azt tapasztaltam, hogy **Békés megyében és Gyulán az Erkel képviseli az olasz nyelvet, 2014-2016 között egyedülként csak a mi diákjaink érettségiztek emelt szinten.**

Az emelt olasz képzés 2014-ben indult, az emelt franciát váltotta, tanulói igény hívta életre. Évente 20-nál többen választják második idegen nyelvként az olaszt, ebből a létszámból alakul az emelt nyelvi csoport. **A képzés sikeres**, szinte minden évben (kevés kivétel) van **OKTV döntős**, kezdő szintről indulva **2-3 nyelvvizsga**, s ugyanennyi diák pályaválasztását is meghatározza az olasz nyelv szeretete. Középszinten néhány tanuló 5. vizsgatárgyának választja.

Az eredményességet bizonyítják az emelt szintű vizsgaeredmények, melyeket kezdő szintről indulva 4 év alatt értek el a tanulók.

Informatika 2017/18.

évfolyam	9.	10.	11.	12.	Csoportok 14 alap cs. (1 óra) + 2 fak. (2 óra) + 1 e.fak (4 óra) Össz csoport: 17 Össz óratömeg: 22 óra Munkaerő: 3 fő
csoport (alap)	6	8			
fak./csop.			1	1	
fak. (emelt)/fő				4	

tanév	2013		2014		2015		2016		2017	
szint	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E
országos	67,51	70,96	63,12	63,92	71,56	64,77	68,8	67,87	72,92	68,44
Békés m.	61,46	52,83	58,94	54,95	64,65	58,82	64,11	66,82	69,81	60,37
Békéscsaba	66,95	63,67	63,69	62,17	71,91	81,5	75,04	76,14	65,84	62,00
Gyula	61,92	46,5	67,82	42,29	62,56	44,38	57,15	52,00	66,49	70,00
Erkel	71,5	56,00	65,9	68,00	66,39	44,00	59,17	50,0	68,5	70,00

Átlagtartomány

régió	középszint	emelt szint
országos	63-72%	63-70%
Békés m.	58-69%	52-66%
Békéscsaba	63-75%	62-81%
Gyula	57-67%	42-70%
Erkel	59-71%	50-70%

Már a 90-es években is voltak informatika irányú osztályok, de a tagozatjelleg nem tudott valódi profillá válni. A **2017/18. tanévben újból indul tagozat** (a jelentkezők száma még nem ismert), ezért illesztettem ezt a tantárgyat is a fentiek közé.

A tantárgyat csoportbontásban (gépterem befogadó képessége) tanulják a diákok, minden évben indul fakultáció is, egyre többen érettségiznek középszinten. Informatika tagozat utoljára a 2012/13. tanévben indult 17 fővel. Időközben **a tanulók többsége leadta**, néhányan érettségiztek emelt szinten. ECDL vizsgát nem tettek, a gimnáziumban működő vizsgahely gyakorlatilag nem funkcionál

Sikeres (országos átlag felett) középszintű vizsgának a 2013 – 2014 időszak tekinthető, az ezt követő két évben a teljesítmény nem éri el az országos átlagot, 2015-ben a megyei átlagnál jobb, de a békéscsabai érték 5-16 %-kal magasabb, mint az Erkelé. Az utolsó évben viszont jobb, mint Békéscsaba, de sem az országos, sem a megyei átlagot nem éri el, csak megközelíti azt.

Emelt szinten két évben, 2014-ben és 2017-ben kiugró az érték, 2-5 %-kal magasabb az országos, 10-14 %-kal a megyei átlagnál. **Más években 14-20%-kal is alacsonyabb az országos átlagnál, 2015-ben közel 40%-nyi a különbség Békéscsaba és az Erkel között.**

3.3.2. Eredményességre vonatkozó megállapítások

A következő táblázatban 2015-17 közötti eredményeket összesítettem. Azért csak az utóbbi 3 évet, mert mindannyian érzékeljük a színvonalbeli különbséget az előző évekhez képest, de arról, hogy ténylegesen hogyan teljesít az Erkel, összesített kimutatás soha nem született, a reális tájékoztatás mindig elmaradt.

Középszint

Jelmagyarázat: „+” az Erkel átlaga magasabb; „-”, az Erkel átlaga alacsonyabb; ua. – az Erkel átlaga megegyező.

	2015.				2016.				2017.			
	országos	megyei	Békéscsaba	Gyula	országos	megyei	Békéscsaba	Gyula	országos	megyei	Békéscsaba	Gyula
magyar	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
tört.	-	-	-	-	-	ua.	ua.	+	-	+	+	+
mat.	-	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+
biológia	-	ua.	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-
kémia	-	-	-	-	-	ua.	-	-	-	-	?	ua.
fizika	-	-	-	+	+	ua.	-	-	-	-	-	ua.
angol	-	-	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+
német	+	+	+	+	-	+	ua.	+	-	-	?	+
info.	-	+	-	+	-	-	-	+	-	-	+	+

Következtetések:

- ✓ Egyenletes, magas teljesítmény magyarból látható, mindenütt meghaladja az átlagot.
- ✓ Történelem, matematika, angol feljövőben.
- ✓ Biológia, kémia, fizika stagnál, nagyon kevés vagy nincs is pozitív megerősítés.
- ✓ Informatikából hullámzóak az eredmények.
- ✓ Németből 2015-höz viszonyítva gyengül a teljesítmény

Emelt szint

	2015				2016				2017			
	országos	megyei	Békéscsaba	Gyula	országos	megyei	Békéscsaba	Gyula	országos	megyei	Békéscsaba	Gyula
magyar	-	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	+
tört.	-	-	-	ua.	+	-	-	+	-	-	+	+
mat.	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	ua.
biol.	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	ua.
kémia	-	-	-	+	-	-	-	+	+	-	+	+
fizika	-	-	-	ua.	-	-	-	-	-	-	-	-
angol	+	+	+	+	-	ua.	-	+	-	-	ua.	-
német	+	+	+	ua.	?	?	?	?	?	?	?	?
info.	-	-	-	ua.	-	-	-	-	+	+	+	ua.
össz +	2	3	2	5	2	1	1	6	2	1	3	3
össz -	7	6	7	0	6	6	7	2	6	7	4	2
össz ua.	0	0	0	4	0	1	0	0	0	0	1	4

Következtetések:

- ✓ A 2015-17 közötti emelt szintű érettségi vizsgaeredmények 70%-a nem éri el sem az országos, sem a megyei, sem a békéscsabai átlagot.
- ✓ A 2015-17 közötti emelt szintű érettségi vizsgaeredmények 20%-a éri el az országos, megyei vagy békéscsabai átlagot.
- ✓ 2016-17 közötti emelt szintű érettségi vizsgaeredmények 22%-a a gyulai átlagot sem éri el.

Az utóbbi 3 évben 6 (angol, német, magyar, történelem, kémia, informatika) tantárgyból egyszer sikerült elérni az országos átlagot, az eredmények nem folyamatosak. Feltűnő az alulteljesítés a megyei és békéscsabai eredményekkel szemben is, többször a gyulai átlag is jobb (fizika, angol, informatika), mint az Erkel átlaga. Kimagasló értékek nincsenek, **erőteljes csökkenés érzékelhető.**

Emelt szintű érettségi vizsgaszámok 2008 – 2018 között**

tanév	2008	09	010	011	012		013	014	015	016	017	2018	össz
magyar	10	10	4	1	7		7	11	12	9	9	2	82
történelem	24	25	24	21	28		25	29	18	16	17	18	245
matematika	5	1	4	4	9		8	4	10	5	7	5	58
biológia	9	9	9	18	10		16	20	8	10	21	10	140
kémia	4	2	7	3	10		8	12	9	6	12	5	78
fizika	2	-	1	1	-		8	3	1	3	5	1	25
informatika	1	-	1	1	2		2	1	9	3	2	-	22
angol	10	10	4	6	14		9	19	19	21*	18	12	142
német	2	-	2	5	1		1	4	7	1	-	-	23
olasz	-	-	1	-	2		-	1	1	3	2	2	12
összes	67	57	57	60	83		84	104	94	77	93	55	831

*NYEK

**A 2013-18 közötti vizsgaszámokat a tanári szobában kitett tájékoztatókból gyűjtöttem, a 2008-12 közöttieket öt évvel ezelőtt az osztályozó ívekből.

Létszámra, létszám-eredményességre vonatkozó megállapítások

- ✓ 2008-2018 között a tagozatra épülő tantárgyakból a **2017/18. tanévben a legkevesebb** az emelt szintű vizsgázók száma, az érettségizők alig több mint fele tesz emelt szintű vizsgát májusban.
- ✓ **2014-ben** vizsgáztak emelt szinten a legtöbbben, a végzősök **közel 80 %-a, 5 tantárgyból** (50%) - magyar, matematika, angol, német, informatika – **országos átlag felett** teljesített.
- ✓ 10 év alatt **legkiegyensúlyozottabb** a vizsgázók **száma történelemből**.
- ✓ 10 év alatt legtöbbben történelemből, angoltól és biológiából vizsgáztak.
- ✓ 2013 - 2018 között matematikából kétszer annyian vizsgáznak, mint az előző 5 évben.
- ✓ Szembetűnő csökkenés: informatika, német nyelv.
- ✓ **2018-ban** először fut ki a **magyar tagozat**, a vizsgaszám a tantárgy 5 évének **mélypontja**.
- ✓ **Hullámozó vizsgaszám** jellemzi a biológiát és a kémiát, mint ahogy a **teljesítményt is**.
- ✓ 2014 - 2017 között az angol létszáma egyenletes, idén kevesebb.
- ✓ **2015-ben** érettségiztek legtöbbben **informatikából**, az Erkel teljesítménye a **békéscsaba-i átlag 54%-a**.
- ✓ Az emelt olasz (a magyarhoz hasonlóan) idén debütál, a vizsgázók száma az előző évekhez viszonyítva nem nőtt, ugyanakkor az előző 5 év háromszorosa.
- ✓ **2013 - 18 között** fizikából vizsgázók aránya **az előző 5 év ötszöröse**, de az eredmények **egyetlen évben sem érik el a különböző átlagokat**.

3.3.3.Szerkezetre vonatkozó megállapítások a 2017/18. tanévben

A jelenlegi 15 osztályt kivétel nélkül „valamilyen elv” alapján érinti az emelt óraszámú képzés. **10 tantárgyból közel 200 csoport** (osztály, tagozat, fak., stb.) működik ebben a tanévben **550 feletti** óraszámban (kb. 800 körüli az intézmény számított óratömege), s így **szinte „feléli”** az intézményi óratömeget úgy, hogy közben emelt szinten nincsenek vagy alig vannak eredmények.

Tehetséggondozás, felzárkóztatás, szakkör*

tanév	2015/16.					2016/17.					2017/18.				
tantárgy	OKTV felk.	tehetséggond.	felzárkóztatás	érettségi elők.	nyelvvizsga	OKTV felk.	tehetséggond.	felzárkóztatás	érettségi elők.	nyelvvizsga	OKTV felk.	tehetséggond.	felzárkóztatás	érettségi elők.	nyelvvizsga
magyar	1	1					1					2	1		
matematika		3	3	4			2	4	5			4	4	2	
történelem	3						1				2	1			
biológia		1					2					1			
fizika		1		1								1	1		
kémia		1				1	1					3			
angol	1			2	2	2	1	1		1	1	1		2	
német	1						1		1						
olasz									1			1			
öss	6	7	3	7	2	3	9	5	7	1	3	14	6	4	0

*Az adatokat a munkatervekből, a beszámolókból ill. az órarendből gyűjtöttem. A három dokumentum nem mutat következetes azonosságot, de a tendencia követhető így is.

Csoportok száma összesen

tanév	2015/16.	2016/17.	2017/18.
csoportok száma	25	25	27

Tehetséggondozás, felzárkóztatás, szakkör, stb. elnevezéssel számtalan csoport működik, mintegy **ráarakodva a tagozatrendszerre ill. a tantárgyfelosztásra**. A tanulói létszám csökkenése **kisebb csoportok „kitermelését”** eredményezi, így **pótolva a tantárgyfelosztásban megjelenő óraszámok hiányát**, s ezáltal nem látható, nem érzékelhető mindaz, ami racionálisan, matematikailag nyilvánvaló.

Mindenképpen jó, ha egy iskola megteszi, mert meg tudja tenni, hogy ilyen sokféle lehetőséget kínál, de ha mindez koordinálatlanul, különálló blokként működik, akkor nem célravezető.

Az sem mindegy továbbá, hogy kinek hogyan épül be a tantárgyfelosztásába: vannak, akik a 22 óra felett vállalják a felzárkóztatást, s vannak olyanok, akiknek a 22 órájukba épül. Nem mindegy, hogy kötelező megtartani az órát, vagy akár el is lehet hagyni.

Összegzés

Az Erkel jelenlegi oktatási struktúrája jelentősen széttagolt, a tagozatok szétfeszítik a kereteket. A létszámbeli hiányt az intézmény újabb és újabb tagozatok indításával próbálja megállítani, ám az indítást nem előzi meg széles körű megvitatás. Különösen nehéz helyzetben van a természettudományos szakirány (biológia, kémia) és a fizika, vizsgaeredményeik nem teszik vonzóvá a Gimnáziumot. A tagozat ilyen formában történő működtetését át kell gondolni. Az Öveges-labor lehet, bevonzza a gyerekeket, de bekerülve az iskolába, csalódnak, leadják a tagozatot ill. a fakultációt.

- ✓ Jó irányban halad a matematika (középszintű eredmények), de az emelt szintű eredményeken javítani kell, hosszú távon megteremteni a készségfejlesztésben vetett munka tanár-diák oldaláról egyaránt.
- ✓ Történelemből tartani és javítani is kell a színvonalat, a tanulói létszám biztosítja a pedagógiai, oktató munkát.
- ✓ Magyarból nem lehet lebeszélni az emelt szintű vizsgáról a tanulókat, megengedhetetlen egy ilyen létszámú gimnáziumban, hogy csak ketten érettségizzenek! Az eredmények azt bizonyítják, hogy a jelentkezők sikeresen teljesítik a vizsgakövetelményt.
- ✓ Angolból minden feltétel (emelt óraszámok, csoportbontás) biztosított a sikeres munkához, élni kell a lehetőséggel.
- ✓ Az olaszban ott vannak a további lehetőségek, a sikeresség létszám kérdése.
- ✓ Németből jobban oda kell figyelni azokra, akik már színvonalas nyelvtudással érkeznek gimnáziumba, nem mondhat le róluk az Erkel.
- ✓ Az informatikát új alapokra kell helyezni, a XXI. sz.-i tudás elképzelhetetlen informatikai ismeretek nélkül.

3.4. Egyéb tantárgyak

2. idegen nyelvet tanulók száma a 2017/18. tanévben

Spanyol					Francia				Orosz			
évfolyam	9.	10.	11.	12.	9.	10.	11.	12.	9.	10.	11.	12.
létszám	16	17	16	17	10	8	16	10	---	5	---	3
fak./fő	--	--	3	1	--	--	3	--	---	---	---	3
tehetséggond.	---	---	---	---	---	--	--	--	---	3	---	--

Spanyolból, franciából és oroszból 1-1 csoport indul, évfolyamszintű választás alapján, 11.-ben rendszerint vagy kis csoportos fakultáció vagy tehetséggondozás van. A létszám egyenetlen, de nem lenne szerencsés megszüntetni bármelyiket is. Erre vonatkozóan is megoldási javaslattal élek a vezetői programban.

További tantárgyakra vonatkozó megállapítások

Testnevelés: évek óta nő az érettségizők száma **közép - és emelt** szinten egyaránt, a heti 5 óra és a fakultációs lehetőségek növelik a választási kedvet. Eredményeik sikert mutatnak.

Nehéz a földrajz, ének-zene, vizuális kultúra helyzete, de egy jó pályaaorientációs stratégiával javítani lehetne a tanulási motiváción.

Versenyek

Országos, megyei, városi és házi versenyeken vesznek részt tanulóink. Az OKTV-n kiemelkedő eredményeket érnek el olaszból évek óta folyamatosan, az elmúlt 5 évben történelemből és magyarból is született OKTV-eredmény. Matematikából, biológiából, kémiából a megyei megmérettetéseken szerepelnek erkelek szép eredményekkel. Szinte alig van olyan tantárgy, amiből ne próbálkoznának diákjaink. Sportolóink rendszeresen ott vannak a megyei és országos bajnokságokon, egyre többször fényes eredménnyel térnek haza.

Mindezek azt bizonyítják, hogy van potenciál az Erkelben, de a széttagoltság és egyéb problémák felülírják az elégedettséget.

3.5.Szervezeti kultúra, probléma-halmazok

2017-ben a munkaközösségek megfogalmazták, melyek azok a problémák, amelyek nehezítik az iskolai életet, zavarják a színvonalas munkavégzést. A táblázatban a legmarkánsabb problémákat rögzítettem.

munkaközösségek	tanár-diák kapcsolat	iskolai fegyelem	erkölcsi problémák	egységes értéktrend hiánya	a bekerülő diákok tanulmányi eredménye gyenge	az irány hiánya	egység hiánya a tantestületben	munkalégkör	kommunikáció	munkaerő-gazdálkodás	eredmények publikálása	iskolánk jövője	módszertani segítség hiánya	könyvtár	házi rend betartása	viselkedés a rendezvényeken	a problémák mielőbbi megoldása
D	x			x	x	x		x					x	x		x	
B		x	x						x								x
E								x	x	x					x		
A		x		x								x	x			x	x
C		x					x		x								
H		x	x					x									
G		x									x			x			
F	x	x	x		x	x				x	x	x					x
Összesítés	2	2	3	2	2	2	1	3	3	2	2	2	2	2	1	2	3

A problémák legfontosabb elemeit 5 csoportba sorolom:

- Fegyelmezési problémák**

Sok a hiányzás, az órai fegyelem fellazult, több tanuló neveltségi szintje alacsony, a házirend következtlen betartása gondot okoz. Tanári oldalról pontatlan órakezdés és befejezés, adminisztrációs hiányok jellemzők.

- **Erkölcsei problémák**

A tanár-diák kapcsolat határainak átlépése, a metakommunikációs jelek üzenetét mindenki látja és érti, de senki nem teszi szóvá.

- **Kommunikációs problémák**

Az elektronikus hírközlés megfelelő, de a mindennapok mégis a verbális kommunikáció köré kell, hogy szerveződjenek. Sok döntést az információhiány határoz meg, ami dezinformálttá tesz. Kevés a véleménycsere, 2-3 fős „szigetek” jelentik a szakmaiságot.

- **Szakmai problémák**

Egyetlen munkaközösség sem tudott igazán szakmai műhellyé válni (kivétel: matematika muk. törekvése), az egyéni érdek gyakran felülírja a közösségi érdeket (tantárgyfelosztás). A módszertani repertoár szegényes, egyre több a tanulási nehézségekkel, fejletlen készségekkel küzdő tanuló. Folyamatában (iskolai szinten) nem gondoskodunk fejlesztésükről, hiányzik a differenciálás és a személyre szabott oktatás.

- **Munkahelyi klíma**

Az oktatás széttagoaltsága, az egységes értékrend hiánya és a különböző problémák együttes megjelenése aláássák, megmérgezik a munkahelyi légkört. Mivel minden építő, kritikai megjegyzés/felvetés le van fojtva, így a belső feszültség, a frusztráció egyre nő egyéni és szervezeti szinten egyaránt. **Nem ritka jelenség a bűnbakképzés**, olyan személyek hibáztatása, akik kezdettől fogva látták és érezték, hogy a rossz szervezeti döntések, az önkéntes egyéni vállalások krízishez vezetnek. A problémák okainak magyarázatából keletkező belső feszültséget sokan **kognitív disszonanciával** mérséklék, racionálisnak tűnő válaszokat gyártva ill. kreálva. Ebben a helyzetben mindenki törekszik a saját pozitív énképének megőrzésére, elhárítva önmagától döntéseinek azt a felelősségét, amelynek súlyosan negatív hatása, visszavonhatatlan következménye lett a színvonalbeli csökkenés. Gyakorlatilag ezen elv alapján működnek a szavazások, a különböző dokumentumok/dokumentum módosítás elfogadása (munkaterv, ped. program, tagozatok indítása, stb.); a diákélet „kiüresítése”; az iskolai hagyományok „elszürkítése”; szakmai indokok nélküli személycserék (muk. vez. váltások, ofő. váltások, nyelvvizsga központ vezetőjének leváltása), **mindig került valaki, aki a másik helyébe lépett**, természetesen a működés, a megkezdett munka folytonossága érdekében, jó szándékkal.

Mindeközben **elmaradtak a szakmai döntések, leszoktunk arról, hogy tudjunk a munkánkról** beszélni, elfogadtuk azt, hogy az osztályozó konferenciák max. másfél

órálok (15-16 osztály), nem tettük szóvá, hogy ilyen formában csak a statisztika felolvasását jelenti, s érdemben nem a gyerekekről szól. **A tantestület 10 éve nem tudja elérni, hogy a tantárgyfelosztás nyilvános legyen, a tanult tehetetlenség („nincs mit csinálni”) állapotában inkább asszisztál a törvénytértéshez.** Közben mindenki félti az állását (jogos önvédelem), a tanulói létszám drámai csökkenése és az Erkel rossz híre olyan figyelmeztető jelek, amelyeket már mindenki ért. A színvonalcsökkenés háttérében azonban nem csak hibás vezetői stílus és hatáskörgyakorlás áll, de a nevelőtestület kollektív felelőssége is megkérdőjelezhetetlen.

További problémák

- **Osztályfőnöki kinevezések**

Jelenleg több olyan osztályfőnök is van, aki nem tanítja az egész osztályt, csupán egy csoportot, rosszabb esetben 4-5 főt. Köztudott, hogy az osztályfőnöki szerepkör és az ezzel járó feladatok nagy felelősséget s gondos odafigyelést vár el az ezt vállaló pedagógustól (az ofő. pótlék megemlése is ezt tükrözi), épp ezért nem mindegy, hogy egy iskolában hogyan osztják el az ilyen jellegű feladatokat, milyen szakmai, pedagógiai szempontok alapján történik a kinevezés. Természetesen vannak olyan pedagógusok, akik személyiségükkel is tudnak hatni anélkül, hogy mindennapos találkozás jellemzné az osztály és osztályfőnök kapcsolatát, de ez az érv inkább eltereli, s nem megvilágítja a problémát. Én szervezési hibát látok a feladatok leosztásában; úgy kell az osztályokat szervezni, a csoportbontásokat irányítani, hogy az osztály minél nagyobb hányadát tanítsa az osztályfőnök.

- **Emelt óraszámú képzések/ „jó” csoportok**

Az is növeli a belső feszültséget, hogy több olyan tantárgy körül is kialakult az a gyakorlat, **hogy bizonyos csoportokat csak és kizárólag bizonyos pedagógusok kapnak.** Van, aki évek óta csak jó képességű diákokkal dolgozik, s van, akinek állandóan az a feladata, hogy a gyengébbeket az érettségi szintre felhozza. Emiatt többen „parkoló pályára” kerültek, s munkájukat joggal érzik feleslegesnek. Nem tartom jónak ezt a fajta gyakorlatot sem, mert egyrészt frusztrálttá teszi az embert, másrészt leszűkíti a pedagógiai munkát. Éppen ezért nem támogatom az ilyen jellegű megkülönböztetést, mert **maximálisan sérül a mindenkit megillető arányos és méltányos munkaelosztás** elve.

- **Ellenőrzés, óralátogatás**

Az ellenőrzés elsősorban vezetői feladat, melynek egy részét hatás- és munkakörből adódóan a vezető delegálhatja is. Az Erkelben nincs hagyománya a rendszeres, követ-

kezetes ellenőrzésnek, a szűrőpróba-szerű ellenőrzés újabb tehertételt jelent a testület, a pedagógus számára: nem érthető, miért az adott pedagógus a „kiválasztott”.

Az óralátogatások értelmét és fontosságát nevelőtestületi szinten kellene megvitatni: ez az egyetlen esélyünk a hasznos továbbképzésre, egymás óráinak látogatása gyakorlattá kellene, hogy váljon.

3.6. Nevelés

Nagyon nehéz, s talán nem is lehet szétválasztani az oktatást a neveléstől, mert a jó iskolában egyszerre érvényesül mind a kettő. Amennyiben az oktatás középpontjában a szigorú értelemben vett ismeretsajátítás áll, akkor a nevelés a szociális tanulásról szól. Arról a modellről, ami hozzájárul ahhoz, hogy az individuum a közösség, a társadalom felelős tagjává váljon úgy, hogy közben személyisége, egyedisége, autonómiája ne sérüljön. Törekedni kell arra, hogy olyan tevékenységformákat biztosítsunk, amelyekben fejlődik a szenzibilitás, az empátiakészség, a racionalitás, az önismeret, a tolerancia, stb. Fontosak azok az interakciók, amelyekben a szociális kompetenciák - pl. együttműködés - fejleszthetők.

Az iskola pedagógiai programjában kiemelten szerepel a környezeti és egészségnevelés, az elvek szépek, illeszkednek a külső (Nat, köznevelési törvény) szabályokhoz, de megvalósítási hatékonyságuk gyenge, kivétel a Saláta - nap. Az osztálytermek szemetesek, a padok piszkosak, a dekoráció esetleges.

Azok a hagyományok, amelyeknek szervesen kellene kapcsolódniuk az iskolai élethez, kiüresedőben vannak. A szecskatábor helyszíne állandóan változik: városerdő, Termál Camping, kollégium. A 9. évfolyam bemutatkozó műsorára kevesen jönnek, bál már nincs is. A diákigazgató-választás, kampány olykor érdektelenségbe fullad. Az Erkel-bálhoz és a szalagavatóhoz egyre többször botrányok, kirívó esetek köthetők.

3.6.1. Közösségi szolgálat

A 2011. évi CXC Köznevelési törvény 50 órás közösségi munkához köti az érettségi bizonyítvány megszerzését. A Gimnázium közel 60 intézménnyel épített ki kapcsolatot, az ezt koordináló pedagógus irányítja és segíti a munkát, ami nagy könnyebbséget jelent az osztályfőnököknek. Diákjaink tisztességesen teljesítik a feladatot, munkanaplójuk is ezt bizonyítja.

3.6.2. Testvériskolák

Az elmúlt 25 évben épült ki a kapcsolat csíkszeredai, ditzingeni és budrioi iskolákkal, 8 évvel ezelőtt egy lengyelországi iskolával. Mára a csíkszeredai és a lengyelországi kapcsolat elsorvadt. A ditzingeni és a budrioi testvériskolai kapcsolatot a kollegák elszántsága tartja életben, diákjaink nagy örömére.

3.6.3. Rendezvények

Implom József Helyesírási Verseny Kárpát-medencei döntője

30 éve minden év februárjában Gyula városa a „helyesírás fővárosává” válik. A közel 200 fős rendezvény nem csak verseny, de a Kárpát-medence magyarságának a találkozója is egyben. Sikerét annak köszönheti, hogy a tantestület és diákjaink is szinte egy emberként támogatják, segítik. Figyelemre méltó a szakmai program, valamint az az együttes munka, ami a javító tanárokat (általános és középiskolai) jellemzi.

EDÜ

A város és a gimnázium emblematikus ünnepe, találkozója. Sajnálom, hogy kikerült az iskola szervezési köréből.

Czeizel Endre Genetika Verseny

Az Erkel Gimnázium idén második alkalommal adott otthont a megyei versenynek. A cél nemes: emléket állítani és emlékezni a méltán híres genetikusra, valamint problémamegoldó feladatokkal felkelteni a biológia iránt érdeklődők versenyzési kedvét.

Országos olasz fesztivál

A tavalyi tanév legnagyobb rendezvénye volt. Sikere az olasz szakos kolléganők és a tantestület munkájának köszönhető. Diákjainkat is megmozgatta, a versenyen kiváló erekeles eredmények születtek.

12 órás vetélkedő

Diákok és a DÖK által szervezett osztályok közötti verseny a tavaszi szünet előtt. Mindenki szereti, közösségteremtésre kiválóan alkalmas.

12 óras foci

Sikerét annak köszönheti, hogy volt diákjaink is szívesen visszajönnek a rendezvényre, így újabb találkozásra ad lehetőséget.

3.7.SWOT analízis

Helyzetelemzésemet SWOT analízissel zárom, a leírtak összefoglalásul.

Erősségek	Gyengeségek
sokszínű nevelőtestület	ennek nincs iránya, nem hasznosul
sokféle tevékenység	nem épül szervesen a ped. programba
kiscsoportos foglalkozások	a csoportszervezés koordinálatlan
sokféle emelt képzés/tagozat	nincsenek rögzítve a sikerkritériumok
sokféle idegen nyelv	nincs használható statisztika a nyelvvizsgákról
nagy tanári szabadság	szegényes módszertan, a tervezés nem vált mindennapos céllá
kompetencia továbbképzés	nem vált iskolai gyakorlattá
jó tanár-diák kapcsolat	több esetben túllép a morális határon
továbbképzési lehetőségek	nem szolgálják az intézményi célokat
Lehetőségek	Veszélyek
a humán erőforrás lehetőségeinek kihasználása	szakmai, morális kiégés
az eredmények követése, összehasonlítás	dezinformáció
tantárgyi fejlesztések	az Erkel rossz hírének megerősödése
szakmai műhelyek kialakítása	belső emigráció
partnerségre való törekvés	szervezeti szétesés
gyakorlatorientált szemlélet	további színvonalromlás

3.8. Reflexió a helyzetelemzésre az idei, 2018/19. tanév tükrében

Helyzetelemzésem teljes anyagát azért hagytam meg a jelenlegi pályázatomban, mert évek sora összegződik benne, s a rossz gyakorlatot nem lehet könnyen felszámolni.

A 2018/19. tanév indításának jellemzői a következők

Személyi változások:

- 2 matematika és 1 angol szakos kolléga távozott
- 1 magyar-történelem szakos kolléga részmunkaidőben dolgozik
- 1 fizika szakos kolléga 10 órában tanít
- az iskolai könyvtárnak kinevezett könyvtárosa lett

Változások a csoportbontásban, a csoportok létszámában

- csoportösszevonás matematikából és angolból
- 4 fő alatt nem indult fakultáció 11.-ben
- nincs (vagy alig van) szakkör, a tehetséggondozás emelt szintű képzéseken folyik
- a tanulói létszám elosztása terén arányosabb munkaterhelés

Munkaközösségeket érintő változás:

- az eddigi 8 munkaközösség helyett, 6 működik – az osztályfőnöki munk. megszűnt, az idegen nyelvi munkaközösségeket (angol, 2. id. ny.) összevonták

Pedagógusok leterhelése, óraszám:

- a kollégák több mint fele 24-25 órában tanít

Beiskolázás:

- a jelenlegi tagozatokat hirdette meg az Erkel

Pályázat:

- júniusban az intézmény elnyerte az ÖKO iskola címet

Közép - és emelt szintű érettségi vizsgaeredmények a 2017/18. tanévben

A statisztika teljesen friss, magam készítettem, a gimnáziumra vonatkozó eredményeket az érettségi törzslapokból gyűjtöttem. Most az érdekelt elsősorban, hogy a Gyulai Tankerület 3 állami gimnáziuma között milyen különbség van. Az orosházi adatokat azért rögzítettem, mert arra voltam kíváncsi, hogy a békéscsabai vagy a gyulai átlaghoz közelítenek eredményei.

tantárgy	magyar		matematika		történelem	
szint	K	E	K	E	K	E
országos	73,06	68,15	62,82	73,82	66,68	66,63
Békés megye	69,58	71,72	58,28	81,54	61,63	64,11
Békéscsaba	75,46	76,00	69,24	81,77	69,13	71,05
Orosháza	74,91	69	61,11	74	63,34	59,30

Szeghalom	73,5	70	52,85	----	67,62	58
Sarkad	54,38	-----	34,88	----	42,62	56
Gyula	70,78	55,00	56,32	84,71	63,40	57,48
Erkel	74,20	55,00	60,62	89,25	63,93	59,84

tantárgy	biológia		kémia		fizika	
szint	K	E	K	E	K	E
országos	64,37	69,21	69,34	66,78	74,36	73,55
Békés megye	61,83	68,02	67,40	69,22	71,91	71,47
Békéscsaba	63,43	70,97	75,00	71,36	77,33	74,90
Orosháza	66,70	67,11	-----	66,00	73,67	70,67
Szeghalom	61,53	26,00	62	-----	60	57
Sarkad	57,33	-----	-----	-----	-----	-----
Gyula	65,56	58,85	69,00	49,60	67,14	83,00
Erkel	72,44	56,00	66,33	45,8	71,66	53,5

tantárgy	angol		német		olasz	
szint	K	E	K	E	K	E
országos	77,11	76,42	72,70	76,26		
Békés megye	74,31	69,97	63,12	66,66		
Békéscsaba	84,38	73,07	78,79	71,71		
Gyula	72,99	66,71	55,44	77,00		
Orosháza	72,07	66,96	72,34	51, 0		
Szeghalom	71,11	56,0	72,43	59,0		
Sarkad	58,39	61,70	51,30	---		
Erkel	72,92	75,2	58,3	96	66	84

Megállapításaim a középszint eredményeire vonatkozóan

- ✓ Szeghalom-Sarkad- Erkel tengelyen egyértelmű az Erkel erősebb pozíciója.
- ✓ A megyei átlagnál a következő tárgyakból jobbak az eredmények: magyar. matematika, történelem, biológia; fizikából azonos.
- ✓ A megyei átlag közelében (1-2 %-nyi eltérés) az angol és a kémia.
- ✓ Megyei átlag alatt: német.

Megállapításaim az emelt szintre vonatkozóan

- ✓ Mindegyik átlag (országos, megyei, stb.) felett: matematika, német
- ✓ Mindegyik átlag alatt: magyar, kémia, fizika
- ✓ Országos átlag alatt: történelem, biológia
- ✓ Országos átlag közelében: angol

További megállapításaim

- ✓ Orosháza eredményei többnyire együtt mozognak a békéscsabaival.
- ✓ Orosháza teljesítménye egyenletesebb az Erkel teljesítményénél, nincsenek akkora hullámok.
- ✓ A tankerületben a sarkadi átlagok a leggyengébbek.
- ✓ Szeghalom és az Erkel eredményei közelítenek egymáshoz: magyar (K), történelem (K, E), angol (K), de németből (K) jobb, mint az Erkel, ugyanakkor biológiából (E) a felsoroltak között a leggyengébb.
- ✓ Szeghalom – Sarkad – Erkel vonalon az Erkel nyújtja a legtöbb emelt szintű vizsgatárgyat.

.További vizsgatárgyak középszintű eredményei

tantárgy	francia	spanyol	latin	info.	földr.	vizkult.	média	ének	népműv.
orsz.átl.	?	?	?	75,35	63,51	?	?	?	?
létszám	1	2	1	19	3	9	5	1	1
eredmény	94	65	81	72,57	71,66	61	75,2	50	100

Mivel szabadon választott tantárgyakról van szó (42 fő; a végzősök alig kevesebb, mint fele), az eredmények egyenletesek.

Egy odafigyelést igénylő tantárgy: testnevelés

	testnevelés	
szint	K	E
létszám	14	5
eredmény	72,78	67,2

Ugyanannyian (19 fő) választották a testnevelést 5. érettségi tárgynak, mint ahányan az informatikát. Amennyiben ez a kedv és eredményesség továbbra is megmarad, lehet, érdemes lenne valamilyen szervezettebb kereteket biztosítani a tehetséges sportolóknak az intézmény keretein belül.

4.Vezetői program, szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzelések

Vezetői programom irányvonalát a helyzetelemzés szempontjai adják, logikai menetét is arra építem, mintegy válaszokat adva, lehetőségeket kínálva a vázolt helyzet megoldására. Tekintettel voltam továbbá a jogszabályi háttérre, a NAT iránymutatására, az intézmény pedagógiai programjára és helyi tanterveire, figyelembe vettem a Köznevelés Fejlesztési Stratégiáját

(2014) és a Javaslat a nemzeti oktatási innovációs rendszer fejlesztésének stratégiájára (2011) c. összefoglaló elemzést.

4.1.Személyi feltételek

A személyi feltételek meghatározásában döntő szerepet játszik a tantestület jelenlegi létszáma, szakos ellátottsága, életkora és a tanulói létszám alakulása. Mivel a tanulói létszám a demográfiai változások és a gyulai nyolcadikos diákok Békéscsabára történő „elvándorlása” miatt fokozatosan csökken, és ha (csak) a **3 osztály indítását támogatjuk** abból a megfontolásból, hogy motiváltabb, jobb képességű tanulók választják az Erkelt (2017/18. Munkaterv), ez 3 éven belül több pedagógus státusz megszűnését vonja maga után.

tanév	2018.	2019.	2020.
osztály	14	13	12
pedagógus*	36	34	31

*a számok megközelítőek

Ez azt jelenti, hogy a **jelenlegi nevelőtestület közel 30%-a (12 fő) gyakorlatilag feleslegessé válna**. Figyelembe véve a testület életkori megoszlását, 2-3 kolléga nyugdíjba vonulásával a személyi kérdések nem oldódnának meg, a leépítés pedig kiszámíthatatlan következményekkel járna az egyéni élettörténetekben, és a már korábban megrendült szervezeti klímára valamint a Gimnázium régióban betöltött szerepére vonatkozóan. Éppen ezért **nem támogatom ezt** a fajta elképzelést.

A testület **43 fős létszáma a 4 osztályos évfolyamok** működését teszi lehetővé. Ahhoz azonban, hogy mélyreható pozitív változás következzen be, **gondolkodásbeli és attitűdváltásra** van szükség **a szakmai és a morális megújulást** illetően. Mindenekelőtt összpontosítani kell a nevelőtestület szaktárgyi, pedagógiai, nevelési ismereteit, **egységes értékrendet** kell kialakítani, mert az elkövetkezendő évek megújulásának alapját ezek fogják jelenteni. **Nyílt és nyitott iskolává kell váljunk**, meg kell tanulnunk alkalmazkodni a változásokhoz (Y-generáció, szülői elvárás, törvényi háttér, kompetenciafejlesztés, stb.) mert - meggyőződésem szerint - csak így lehet a jelenlegi mélypontról elmozdulni. Mindez pontos, **jól átgondolt stratégiai tervezést és szervezést igényel rövid és hosszú távon egyaránt**.

Olyan intézményi környezetet kívánok teremteni, amely maximálisan támogatja az iskola-használók (diák, szülő, pedagógus) tanulását, ügyelve a kollégák egyéni karrierépítésére, előmenetelére valamint a diákok hatékony fejlesztésére. Ezeket figyelembe véve olyan tovább-

képzési tervet javaslok, amely összhangban van/lesz a pedagógiai programmal, a beiskolázási tervvel¹ és a fejlesztési javaslatokkal.

Továbbképzési terv

A tervet gondolatébresztőnek szánom azért, mert a szakos megoszlást illetően nagy az egy-szakosok aránya, s tudom, vannak, akik szeretnének tanulni, de irány és tájékoztatás hiányában nehéz a megfelelő képzést megtalálni. A táblázat olyan szakterületeket tartalmaz, amelyek egyre inkább felértékelődnek, s fontos szerepet töltenek be egy iskolai profilban, s az **elkövetkező 5 évben történő fejlesztés** számára nélkülözhetetlenek. Mindezek mellett biztatom kollégáimat a minősítő eljárásokra történő jelentkezésre, ill. a mesterprogram megpályázására.

szakirány	képzési idő	jelentkezési határidő
Mentálhigiénés szakvizsga	2 év	
Tehetségfejlesztő szakvizsga	2 év	
Tanulási és pályatanácsadási ped.	1 év	2019 január, Szeged
Mentortanár szakvizsga	2 év	2019 január, Szeged
Etika szakirányú továbbképzés	1 év	
Informatika szakirányú továbbképzés	2 év	
Drámapedagógia szak	2 év	
Felkészítés érettségi vizsgaelnöki feladatok ellátására	30 óra	folyamatos, OH honlapja

¹ 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet

4.2.Beiskolázás, tagozatok, profiltisztítás, szerkezeti váltás

A következő évek beiskolázásának eredményességét, a tanulói létszám csökkenésének megállítását az határozza meg, **hogyan sikerül bővíteni az Erkelt választók körét**, vonzóvá válik-e az iskola. A Gyulai Tankerülethez közel 30 általános iskola tartozik, az Erkel Gimnázium pedig a terület egyetlen állami gimnáziumaként (a szeghalmi és sarkadi kisebb vonzáskörrel) a jó infrastruktúrájával (közlekedés, a megye második nagy városa, jól felszerelt, kényelmes kollégium, kísérletezésre alkalmas labor, internet hozzáférés, stb.), szakos ellátottságával képes lenne a stabil beiskolázási bázis megteremtésére. Ehhez viszont **ki kell építeni azt a kapcsolati hálót**, amely az iskolák (ált. isk. és az Erkel) közötti együttműködést integrálja.²

A képzési (tagozat) kínálatot a következőképp javaslom a 4 osztályra vonatkozóan.

A tagozatszervezés általános elve

Tagozattól függetlenül **kiemelt fejlesztendő területnek** tartom a **nyelvi és informatikai** képzést, mert olyan készségeket mozgósítanak, amelyek hiányával tanulóinknak bejutási esélyük sem lesz a felsőoktatásba, holott a gimnázium elsődleges feladata felkészíteni a tanulókat a felsőfokú tanulmányokra³.

Cél: felkészítés emelt szintű érettségire

Csoportszervezés elve: csoportbontás a választott tárgyból

Órarend készítésének elve: egy nap egy tanulónak se legyen ugyanabból a tantárgyból 3 órája (maximálisan sérül az egyenletes terhelés elve)

Nyelvválasztás elve:

- angol nyelv kötelező mindenki számára
- biztosítani kell a korábban tanult nyelv (rendszerint német) folytatását
- 2. nyelv választása évfolyam szinten történik, de a létszám keretét az iskola adja (így minden nyelvből indulhat csoport, a szakos ellátottság biztosított, a munkaerő jobb kihasználása)
- nem támogatom az évfolyamszintű (4 osztályból történő) nyelvi csoportok létrehozását, angoltól, mert:
- aránytalan a csoportlétszámok tekintetében⁴
- aránytalanná teszi a tantárgyfelosztást
- átláthatatlanná teszi a képzést
- sokszor követhetetlenek az eredmények

² Erről a „Mentorintézmény” címszó alatt

³ 2011. évi CXCV tv.

⁴ Helyzetelemzés: 2. id. nyelvek

- homogén csoportokat így sem lehet teljesen kialakítani⁵
- nem lehet egyenletesen terhelő órarendet készíteni
- szétzilálja az osztálykereteket

ugyanakkor 2 osztályból történő csoportszervezést (kezdő-haladó) elképzelhetőnek tartok.

További javaslataim a nyelvoktatás terén:

- rögzíteni kell az indítandó csoportok számát és létszámát
- mivel osztályszinten gondolkodom, ezért minden évfolyamon angolból 4x2, azaz 8 csoportot javaslok, 15-16 fő induló létszámmal
- 2. idegen nyelvből 4 német, 1-1 spanyol, francia, orosz, 2 olasz csoport (a német és olasz emelt képzés marad), a létszám ebben az esetben is kötött, 12-15 fő
- 11. évf.-on fakultációban felvehető a latin

A fakultációs szervezés legfontosabb elve:

- a fakultációs képzést meg kell erősíteni annak érdekében, hogy azok, akik később döntenek továbbtanulási irányukról, ugyanolyan eséllyel felvételizzenek, mint azok, akik már 9.-től emelt szintű képzésben vesznek részt; újra kell gondolni a fakultációs sávok tantárgyainak elosztását (hasonló műveltségterületek ne üssék egymást)
- minden induló fakultációt azonos óraszám illet
- létszámhoz kötött (meg kell egyeznünk a minimumban)

Mivel az egyik **legfontosabb vezetői tulajdonságnak a proaktivitást tartom**, a megfelelő és pontos helyzetelemzésre épülő többféle lehetőség feltérképezését, majd a legoptimálisabb kiválasztását, éppen ezért több, általam elképzelt oktatási (beiskolázási) struktúrát vázolok fel. Mindegyik esetben megfogalmazom az egyes **képzési formák előnyeit és hátrányait** is. Cé-
lom, **több lehetséges megoldás közül, az Erkel számára a lehető legjobbat megtalálni.**

Terv/1

Ebben a tervben megtartom a jelenlegi képzési irányokat, de belső szervezési változásokat javaslok.

Humán tagozat/szakirány

- létszám: 30 fő
- emelt óraszámú tantárgy: magyar és történelem
- 1-1 csoport (15-15 fő) magyar ill. történelem
- modulrendszer

---

⁵ Muk. beszámoló

- művészetek, ének

Előnyök	
Már jól működő tantárgyi struktúra.	
Tantárgyközi koncentráció kipróbálásának lehetősége.	
A művészetek/vizuális kultúra és ének-zene tantárgyak koncentrált beépítése a humán műveltségterületbe.	
Tudatosabb idegennyelv-tanulás.	

Reál tagozat

- létszám: 30 fő
- emelt óraszámú tantárgy: matematika
- tantárgykapcsolódás: fizika, informatika
- a struktúra lényege: 1 évig matematikatanulás, és csak utána választható a fizika és/vagy informatika
- ajánlott munkaforma: gyakorlatorientált projektmunka (kísérlet, programozás)

Előnyök	
A matematikának mint alaptantárgynak a felértékelése.	
Annak tudatosítása, hogy a fizika és informatika tanulása matematika nélkül sikertelen.	
Tudatosabb választás, kisebb fluktuáció.	
Tantárgyi és tantárgyközi koncentráció, komplex ismeretek.	
Nagyobb esély jobb érettségi eredmény elérésére, sikeres felvételre.	

Természettudományi tagozat

- létszám: 15 fő
- emelt óraszámú tantárgy: biológia
- 1 csoport
- tantárgykapcsolódás: kémia
- ajánlott munkaforma: projektmunka, kísérletek

Megjegyzés: közös biológia-kémia párosítása nem vonzó, mert a biológiát tanulók közül sokan vannak, akik olyan területen szeretnének továbbtanulni, ahova nem kell a kémia, vagy kiváltható fizikával (orvosi egyetem). Mivel a biológiát tanulók kb. 70%-a választja érettségi tárgyául a kémiát, így annak jelenléte az intézmény oktatási struktúrájában szükséges, biztosítani kell az emelt és középszintű érettségi feltételeit. Ezért erre az osztályra épülne a kémia

fakultáció 11. és 12.-ben, megemelt óraszámmal (4 óra). Az órátömeg nem változik, mert 9.-10.-ben nem lenne kémia tagozat, az erre fordított óramennyiség (2-2 óra) épülne be a fakultációba.

Előnyök	Hátrányok
Hosszabb az idő a fakultáció felvételének átgondolására.	Attól való félelem, hogy a kémia tagozat megszűnik.
Nagyobb az esély a tagozat leadásának megfélekezésére.	Félelem attól, hogy kevesebb lesz a kémia óraszama.
Egységesebb, koherensebb csoport.	
Tantárgyközi kapcsolatok erősödése, jobb vizsgaeredmények elérése.	

Nyelvi tagozat

- létszám: 30 fő
- emelt óraszámú tantárgy: angol
- 2. idegen nyelv: német, olasz emelt szinten
- 1-1 csoport
- tantárgykapcsolódás: informatika használati szinten 11.-12.-ben is

Előnyök	Hátrányok
Nagyobb esély a nyelvvizsgára.	Nem biztos, hogy hosszú távon gazdaságos.
A munkaerő adott, annak kihasználása biztosítja a tanítás-tanulás folyamatát.	Még nem állnak rendelkezésünkre konkrét adatok arra vonatkozóan, hogy bevált-e ez a képzés.
A 2. idegen nyelv tanításának nagyobb az átláthatósága, követhetőbb.	Nem tudjuk, mennyire népszerű a tagozatot választók körében, biztosított-e a létszám.
	Versenyképes- a két nyelv tanulása emelt szinten?
	Továbbtanulás szempontjából az idegennyelv-tanulás elsősorban eszköz és nem cél.

Összegzés 1.

Az általam felvázolt tagozatrendszer a jelenlegihez képest csak belső módosítást, átszervezést igényel. Ennek következtében nem csak a tantárgyközi kapcsolódások esélye nő, de az osztályközösségek is stabilizálódnak, ami pozitív hatással lehet az egész iskolai életre, klímára vonatkozóan.

tanulmányi terület	emelt szintű képzés	létszám	2. idegen nyelv (javaslat)
Humán jellegű képzés	magyar	15	francia
	történelem	15	spanyol
Reál jellegű képzés	matematika	15	német
	informatika, fizika	15	olasz
Természettudományi jellegű képzés	biológia	15	német
	kémia		orosz
Általános képzés	-----	15	német
Idegen nyelvi képzés	emelt angol	15	olasz (emelt)
	emelt angol	15	német (emelt)

A tagozatrendszer ilyen módon történő megvalósítását – humán, reál, természettudomány – reálisnak tartom, kételyeim (lásd: hátrányok) a nyelvi tagozattal kapcsolatban vannak.

Terv/2.

A **következőkben** a nyelvi tagozat kiváltására/módosítására teszek javaslatot. Ezek mindegyike megnövekedett költségvonzattal jár, így megvalósítása csak nagyon pontos előkészítéssel, fenntartói engedéllyezéssel valósítható meg.

A nyelvi tagozat helyett a **nyelvi előkészítő évfolyam** (1 + 4 év) újbóli indítását javaslom. Az Erkel 2004 - 2011 között indította nyelvi előkészítő osztályait, az utolsó 2016-ban érettségizett. Átfogó hatástanulmány, pontos statisztika (emelt érettségi, nyelvvizsga) nem született az eredményességről, de erről a tagozatról kétszer került **ki Erkel-díjas**, két **OKTV** döntős (francia, történelem), a **Juvenes Translatores** nemzetközi fordítóverseny első helyezettje, a **Food 4 you** nemzetközi videofilm-pályázaton nyelvi előkészítősekből szervezett csoport képviselte nem csak az Erkelt, de az országot is Rómában, a döntőbe jutott csapatok között.

Az első előkészítő osztálynak osztályfőnöke voltam, és még két ilyen típusú osztályban tanítottam magyart. Személyes tapasztalataimra támaszkodom akkor, amikor ennek a képzésnek az újraindítását javaslom.

Indokaim a következők:

- az osztályok jelentős része vidéki (kollégista), bejáró tanuló volt
- többen voltak hátrányos helyzetűek, de az itt kapott lehetőséggel tovább tudták folytatni tanulmányaikat valamilyen felsőfokú intézményben
- mindegyik osztály erős (egymást segítő) közösség volt
- az iskola közösségi életét is formálták és alakították
- 5 év alatt a tanulók céltudatosabbá, magabiztosabbá váltak, megtanultak önmagukra reflektálni
- kb.70-80%-uk tett középfokú nyelvvizsgát

A nyelvi előkészítő osztály indítását jogszabályi keretek⁶ rögzítik, ezért most csak az osztály/csoport szervezésének szempontjára teszek javaslatot.

Terv/2. a

Elsősorban a vidéki tanulóknak kínáljuk a képzést angol nyelvből kezdő-haladó szinten 15-15 fővel, második idegen nyelvként az olaszt és a németet emelt szinten.

Előnyök	Hátrányok
Készen van a 0. évfolyamra vonatkozó helyi tanterv.	A magas óraszám nem minden esetben arányos a hatékonysággal.
Esély a tanulói létszám növelésére.	Időbeosztásban, tervezésben „kényelmessé” lehet válni.
Az angol szakos kollégák csoportjainak biztosítása.	A vizsgák után elvész a motiváció.
Sikeres nyelvvizsga lehetősége	

Terv/2. b

Olyan tanulóknak ajánljuk, akik már biztos nyelvtudással rendelkeznek, s 1-2 év múlva nyelvvizsgázni szeretnének. Az osztályt **2 haladó nyelvre - angol/német** -, 15-15 főre szervezném, s így a német nyelv „megemelésével” kapcsolódhatnánk az Implom Ált. Isk. német nemzetiségi programjához. A képzés célja felső fokú nyelvvizsga/és/vagy szakmai nyelvismertet. A szakmai nyelvet a tagozatos (humán, reál, term. tud.) irányokhoz illeszteném, ezzel is

⁶ 20/2012. EMMI r.

elősegítve a pályaorientációt. Ebben a nyelvi képzésben is nagy szerepet kapna a 2. idegen nyelv, fakultációban pedig akár harmadikat is fel lehetne venni.

Előnyök	Hátrányok
A szakos ellátottság (angol-német) adott	Nincs német nyelvi NYEK-es tanterv, ki kell dolgozni.
Szakmai kihívás	Szaknyelvi pedagógus továbbképzés (idő, pénz)
2. nyelv emelt szinten	
3. nyelv tanulásának lehetősége	
Célcsoport: jó képességű, szorgalmas tanulók	
Szakmai nyelvismeret lehetősége	

Terv/3.

Arany János Tehetséggondozó Program⁷ (AJTP)

Hátrányos helyzetű, nehéz anyagi körülmények között élő tanulók pályázhatnak, olyanok, akiknek taníttatása nehézséget jelent a családoknak. A képzés a NYEK-hez hasonlóan 1+4 éves, de kollégiumi bentlakáshoz kötött. Az előkészítő évet hagyományos, 11.-től fakultációs képzés követi.

Cél: nyelvvizsga, ECDL vizsga, jogosítvány megszerzése.

A program az egész országot lefedi, a Debreceni Egyetem és az OH folyamatos szakmai támogatást nyújt. Ez a tehetséggondozó tevékenység meghaladja a klasszikus tantárgyi kereteket, nevelési-oktatási, kulturális és szociális tevékenységek együttese támogatja a folyamatot. Mivel **Békés megye az oktatás területén (is) az ország leghátrányosabb megyéi közé tartozik** (érettségi eredmények alapján 15-20. hely, kevesebb a felsőfokú tanulmányokat folytatók aránya, mint más megyékben, kevesebb a nyelvvizsgák száma), valószínű, **lenne igény** ilyenfajta képzési programra, ami nem csak szakmai kihívást jelentene a Gimnáziumnak, de olyan emberi vállalat, hitvallást is, amely tizenéves fiatalokat egy jobb életminőség megvalósításában segítené.

Létszám: 30 fő

⁷ 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet

Előnyök	Hátrányok
Bekapcsolódás egy országos programba	Hosszú és időigényes előkészítő munka
Szakmai, módszertani repertoár bővítése	Részvétel továbbképzéseken
Kapcsolati tőke bővülése: szoros kapcsolat kiépítése vidéki általános iskolákkal	Kiszámíthatatlan pedagógiai/nevelési szituációk a hátrányos helyzetből adódóan
Új típusú pedagógus-szerep, kihívás	
A bekerülés pályázathoz, felvételihez kötött.	
Tanulói létszám növekedése	

Terv/4.

Mivel a NYEK és az AJTP nem csak időtartamban, de képzési tartalomban is hasonlít egymáshoz, egy közös osztály (15-15 fő) kialakítására is lehetőséget látok, nyelvből kezdő csoportot indítanánk.

Előnyök	Hátrányok
Esély a felzárkózásra	Terv/3.
Biztos létszám	
AJTP megismerése	
Kapcsolati tőke bővülése (Terv/3.)	
A 2 program pozitív egymásra hatása	

Összegzés 2.

A tervekben olyan variációkat gondoltam végig, amelyek új lehetőségeket jelentenének az intézménynek, a pedagógusoknak és a térségnek is. Mindegyiket jónak és megvalósíthatónak tartom. Két variációt részesítek előnyben: Terv/2. b-t és a Terv/4-et, elsősorban különbözőségük miatt, így a célközönségük is eltérő. Míg a Terv/2. b haladó nyelvtudást feltételez, ezért a gyulai iskolaválasztóknak ajánlom, hozzájárulva egy magasan kvalifikált értelmiségi lét megteremtésének lehetőségéhez. Ezzel szemben a T/4-et vidéki iskolaválasztóknak, hátrányos helyzetűeknek, egy jobb életminőség megteremtése céljából. A kérdés végleges eldöntése a tanulói, szülői igényen, valamint a tantestületen és a fenntartón múlik.

Az általam vázolt képzés bármelyike rendezettebb, jobban strukturált, mint a jelenlegi tagozatrendszer. Pozitívuma, hogy minden eddigi képzés szerepel benne, s az eddigi óraszámokat sem emeli meg, de átláthatóbbá teszi. Éppen ezért még hangsúlyosabb szerepet kaphat a tehetséggondozás és felzárkóztatás/mentorálás, mely **szervezettségével innovációt és paradigmaváltást** is jelentene az eddigiekhez képest. A legfontosabb intézményi célnak éppen ezért a tehetség megtalálását/felkutatását, fejlesztését, a későbbiekben pedig társadalmi hasznosulását tartom.

Intézményi programba emelését több tényező is indokolja: a Nemzeti Tehetség Program⁸, a jogszabályi háttér⁹, a pedagógus minősítési rendszer (8 kompetencia közül a 4.-ben említi) valamint az intézményi ellenőrzés (vezetővel készített interjú; szülők, diákok, pedagógusok elégedettségi vizsgálata).

A tehetséggondozás ebben a formában történő megvalósulásának előnyei és hátrányai:

Előnyök	Hátrányok/Nehézségek
Lehetőséget teremtené a szakmai, módszertani megújulásra.	Minden új bevezetése ellenállásba ütközik.
A Nemzeti Tehetség Program által egy már jól működő országos hálózathoz lehetne kapcsolódni.	Sok munkával jár, a pedagógusok így is leterheltek.
Bizonyítottan jól működő tehetséggondozó iskolákkal lehetne felvenni a kapcsolatot. (Szegedi Radnóti, Miskolci Földes – személyes ismeretség) Tapasztalatcsere	Van-e garancia arra, hogy ez működőképes lenne az Erkelben?
Kitörési lehetőség a zárt, megszokott gondolkodásból.	Kedvezőtlen a szervezeti klíma, fejletlen az Erkel pedagógiai rendszere.
Megteremti a team-és műhelymunka lehetőségét.	
Bekapcsolódási lehetőség a Kutató Diákok Mozgalmába.	
Az Erkel mint Tehetségpont.	

⁸ 126/2008. (XII. 4.) Országgyűlési határozat

⁹ 326/2013. Kormányrendelet

Az innovációt rendszerszemléleti megközelítésben és komplex formában kívánom megvalósítani.

4. 3.A 2019-ben bevezetésre kerülő új Nemzeti Alaptanterv és ennek hatása a gimnázium nevelő-oktató munkájára

2018. augusztus 31-én nyilvánosságra került az új Nat koncepciója, melyet szeptember végéig lehetett véleményezni. A vélemények ütközéséről most nem tisztem szólni, azt vizsgálom, hogy bevezetése milyen feladatokat, elvárásokat és előkészületeket/felkészülést vár el a pedagógusoktól, jelen esetben a nevelőtestülettől. Ha a Nat törvényerőre emelkedik, 2019-ben első és ötödik osztályban kerül bevezetésre, felmenő rendszerben, célja a nevelés-oktatás tartalmi megújítása és egy korszerű pedagógiai szemlélet kialakítása¹⁰. Ez azt jelenti, hogy a gimnáziumi képzésben legelőször 2023-ban jelenik meg. Engem az foglalkoztat, hogyan, milyen módon tud eleget tenni az intézményvezető és a tantestület az elvárásoknak, ki tudják-e alakítani, meg tudják-e teremteni azt a feltételrendszert, amely a gördülékeny átmenetet biztosítja. Műtán tanulmányoztam a tervezetet, a legfontosabb változásokat a következőkben látom:

- Megnő az iskola közösségének (pedagógus, szülő, tanuló) felelőssége.
- A legfontosabb változások a pedagógiai gondolkodás, a tanulási környezet, a tanítás és értékelés területeire vonatkoznak.
- A „mit tanítunk?” helyett a „hogyan tanítunk?” gyakorlata a hangsúlyos.
- Tanuló- és tanuláscentrikus, ami azt jelenti, hogy egyénre szabott utak és differenciálás válik hangsúlyossá.
- Nem csak tantárgyi, de tantárgyakon átvívelő tanulási célokat fogalmaz meg, támogatja a modulrendszert.
- Kompetencia-alapú, az ismeretek, képességek/készségek, attitűdök hármására épül, a megszerzett tudás alkalmazása a lényeges.
- Kiemelt helyen szerepel a projekt-oktatás (az óraszám 20%-a).
- Támogató, fejlesztő értékelés kötelező elvárásként jelenik meg.
- Lehetőséget biztosít arra, hogy egy iskola a helyi igényeket figyelembe véve dolgozza ki pedagógiai programját, helyi tantervét, de biztosítsa a transzparenciát.
- Megnő a digitális tananyagok szerepe.

Úgy vélem, a Nat sikeressége a pedagógusok felkészültségén múlik, azon, mennyire lesznek képesek és fogékonyak az új kihívásokhoz alkalmazkodni, s ők maguk is meg tudnak-e újulni.

¹⁰ www.oktatas2030.hu/milyen-lesz-az-uj

Éppen ezért tartom vállalhatónak és előre mutatónak a fejlesztési stratégiám, mert szinte minden eleme azokat a pedagógus kompetenciákat szolgálja, amelyek mozgósítására 2023-ban nagy szükség lesz: változatos módszertan, team-munka, különböző támogató eljárások, fejlesztések, harmonikus munkahelyi klíma, tervezett szakszerű továbbképzések, stb.

4.4. Az idegennyelv-oktatás kereteiről és hatékonyságáról, nyelvvizsgaközpont az Erkelben

Meggyőződésem, hogy az idegennyelv-oktatás hatékonyságáról csak a gimnáziumok ill. valamilyen erős specializációval rendelkező szakgimnáziumok tudnak érdemben valamit felmutatni. A különböző mérésekből az derül ki, hogy sajnos az általános iskolában tanultakra csak ritkán tud építeni a középfokú oktatás.

Azért kerül figyelmem középpontjába az Erkelben folyó idegennyelv-oktatás, mert ha a törvényi szabályozókban nem történik változás, akkor **2020-tól csak nyelvvizsgával** lehet bekerülni a felsőfokú intézményekbe. Amennyiben ez a rendelkezés megvalósul, már most át kell gondolni, melyek azok a területek, amelyek működőképesek, jók, s melyek azok, amelyek fejlesztést igényelnek. Miután **az Erkel beiskolázásának egyik alapja a nyelvvizsga**, még nagyobb figyelmet igényel annak folyamatos követése, az, hogy a kimeneti teljesítmény mennyire igazodik a központi és a helyi elvárásokhoz.

Idén tavasszal vált nyilvánossá az a **kutatási jelentés**¹¹, melynek középpontjában a köznevelésben folyó idegennyelv-oktatás áll. A kutatás célja az volt, hogy számot adjon a magyarországi nyelvvizsga helyzetéről, az osztálytermi folyamatokról az általános- és a középiskolákban egyaránt. Tanulók, tanárok, intézményvezetők és szaktanácsadók vettek részt az országos mintavétel alapján készült vizsgálatban.

Azért hivatkozom erre a kutatásra, mert a benne résztvevők véleményének figyelembe vételével és a javaslatok megfontolásával **nálunk is elindulhatna egy belső diskurzus**, melynek célja az lenne, hogy megtaláljuk azokat a pontokat, irányokat, amelyek még hatékonyabban szolgálják a sikeres nyelvvizsgát, a nyelvvizsgára történő felkészítést. Az ebbe az irányba történő elmozdulást nehezítéssé teszi, hogy nincs arra vonatkozó jogszabály, amely előírja, hogy a gimnázium feladata nyelvvizsgára felkészíteni a tanulókat. Ugyanakkor az **iskola pedagógiai programjába, mint elérendő célt be lehet illeszteni**. Mindezek előtt érdemes lenne egy anonim kérdőíves felmérést készíteni a diákok körében arról, mennyire motiváltak az

¹¹ Vizsgálat a köznevelésben folyó idegennyelv-oktatás kereteiről és hatékonyságáról (kutatási jelentés 2017/2018.)

idegen nyelvek tanulásában, mi jellemzi tanulási szokásaikat, stb. A kérdőív összeállításában nagy segítséget nyújt az elkészült kutatás kérdőíveinek tanulmányozása, akár adaptálása. Jelen esetben 3 kérdésre adott válaszokat¹² ismertetem a tanítási órákra, a szövegalkotásra és a beszédkésztség/kommunikáció fejlesztésére vonatkozóan.

tanítási óra	összefüggő szövegalkotás
sok időt töltenek fordítással, olvasással, idegen nyelvű szöveg hallgatásával, vizsgafelkészüléssel	a nyelvi szint alapján elvárható gyakorisággal a diákok nem írnak hosszabb összefüggő szöveget
nem töltenek sok időt a házi feladat ellenőrzésével	a diákok többsége nem kap tanárától írásos visszajelzést megírt szövegeik erősségéről és gyengeségéről
jellemző tevékenység: nyelvtanozás, írás	a diákok kevesebb mint harmada írhatja újra kellő gyakorisággal a szövegeiket
nincsenek játékos feladatok	a diákok alig egyötöde ír összefüggő szöveget a tankönyvben szereplő feladatokon kívül
alacsony a motiváció szintje	a diákok egyharmada a tanítási órán egyáltalán nem gyakorolja a szövegalkotást
	a Nat és a kerettantervek előírásaival az íráskészségre vonatkozó elvárások nem teljesülnek

a beszédkésztség fejlesztése
• a diákok több mint fele nem beszél nyelvórán csoporttársaival idegen nyelven   • a diákok fele tanárával beszél nyelvórán idegen nyelven   • a való életben előforduló párbeszédet a diákok egyötöde nem gyakorolja   • a diákok kétharmada nem készít és ad elő kiselőadást idegen nyelven   • a diákok egyharmada nem gyakorolja a szavak kiejtését   • a Nat és a kerettantervek előírásaival a beszédkészségre vonatkozó elvárások nem teljesülnek

¹² Vizsgálat... 90-114. o.

Azért erre a három kérdésre fókuszáltam, mert ez az a 3 terület, amin a nyelvoktatás sikere múlik: motiváció a tanítási órán, beszéd- és íráskészség fejlesztése.

Azáltal, hogy az Erkel kétféle nyelvvizsgának (ECL, LanguageCert) is helyet ad, felelőssége is megnő a nyelvoktatást illetően. Legfőbb **szakmai cél**nak az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztését és az intézményt elhagyó nyelvvizsgával rendelkező tanulók számának növelését tartom. Ennek elérése azonban **újfajta tevékenységformákat** (tehetségfejlesztés, egyéni fejlesztés), és **modern infokommunikációs technológiát** (pl. idegen nyelvi weboldal működtetése) igényel. Mindez megnöveli a nyelvtanárok tevékenységi körét, de a változások olyan nagy mértékűek, hogy nem lehet figyelmen kívül hagyni azokat. Amennyiben az egyik nyelvszakos kollégánk **mesterprogramja sikeres lesz**, a megvalósítás úgy érzem, nagy lehetőséget jelent az Erkelnek több szempontból is azért, mert már most látható, hogy a program:

- ✓ cél- és sikerorientált, fejlesztő-támogató jellegű
- ✓ mert élő kapcsolatot létesít az általános iskolákkal az alap- és középfokú képzés egymásra épülésének céljából
- ✓ mert fejleszti a digitális kompetenciát egy tudásbázis létrehozásával
- ✓ mert célirányos vizsgafelkészítést és tehetséggondozást vállal, fejlesztő segédleteket készít
- ✓ szakmai továbbképzéseket tart

A kolléga terveit, törekvését csak támogatni lehet.

Elgondolkodtatónak tartom továbbá a kutatás legfontosabb összegző megállapításait:

- ✓ a választható nyelvek köre megfelelő¹³
- ✓ középiskolában az első és második idegen nyelv kötelezőségét ne az intézménytípus, hanem az adott intézményben biztosított nyelvoktatás színvonala határozza meg¹⁴ (NYEK fenntarthatósága)
- ✓ 20 főnél nagyobb csoportok ne legyenek
- ✓ a minimális csoportlétszám korlátozása nem javasolt
- ✓ a sávós óraszervezés jó megoldás
- ✓ a szintfelmérést (csoportba kerülés) erősíteni kell
- ✓ nemzetközi összevetésben a heti óraszámok megfelelőek
- ✓ a magasabb óraszám csak abban az esetben jelent segítséget, ha a nyelvtanárok továbbképzéseken vesznek részt, mert a nyelvoktatásban az órai hatékonyság a legnagyobb gond,

---

¹³ Vizsgálat... 222. o.

¹⁴ Vizsgálat... 222.o.

- ✓ nemzetközi együttműködésben (Erasmus+) való részvétel támogatása
- ✓ sikeres előrehozott érettségit tett tanulók számára szinten tartó órák szervezése vagy egy újabb nyelv felvétele javasolt
- ✓ a nyelvoktatás applikációval, szoftverrel történő fejlesztése hatékony
- ✓ nagyobb figyelmet kell fordítani az egyéni különbségekre a tanulói motiváció felkeltése érdekében

Látható, hogy a javaslat több pontban is hasonlóságot mutat a nálunk lévő gyakorlattal: nyelvválasztás szabadsága, szintfelmérés, sávós órák, megfelelő óraszámok, stb.

Néhány javaslat azonban számunkra is **megfontolandó**: az egyik legfontosabb feladatnak a **célnyelvi és módszertani továbbképzést** tartom és támogatom; fontos lenne figyelemmel kísérni az előrehozott érettségi vizsgát tett tanulók „sorsát”, kellő motivációval és óraszámok biztosításával lehetővé kellene tenni emelt érettségi vagy felsőfokú nyelvvizsga irányába történő további fejlesztésüket, mely többletpontot biztosít a továbbtanuláshoz; a csoportlétszám 20 főben történő maximalizását soknak tartom, tapasztalatok alapján 14-15 fő az ideális.

4.5.Stratégiai összpontosítás (jövőkép, ahová érdemes lenne eljutni)

Az Erkel Gimnázium mindegyik tagozatával, emelt és középszintű képzéseivel arra törekszik, hogy adottságait és lehetőségeit, maximálisan kihasználva a térség vezető közép fokú intézményévé váljon.

Átfogó cél (a gimnázium szerepe, küldetése)

Az Erkel Ferenc Gimnáziumnak mint a Gyulai Tankerület legnagyobb állami gimnáziumának az a feladata, hogy mind a városi, mind a tankerülethez tartozó általános iskolák 8. osztályos, gimnáziumi képzést választó diákjainak biztosítsa a fejlődésükhöz, tanulmányaikhoz és felsőfokú tanulmányaik folytatásához szükséges képzés valamennyi feltételét.

Alapvető v. elérendő célok a funkcionális működésre vonatkozóan (legfontosabb feladatok)

- ✓ A Gimnázium oktató-nevelő munkájának középpontjában a tanulók szükségletei álljanak.
- ✓ A tanítási órákon az iskola biztosítsa a differenciálás lehetőségét és az egyénre szabott oktatás érvényesülését.
- ✓ A pedagógusok változatos, hatékony módszerekkel tanítsanak.
- ✓ A Gimnázium optimálisan használja ki humán-erőforrásának lehetőségeit.

Kulcsfontosságú területek (azonnali változásokat, gyors beavatkozást igénylő területek)

- ✓ Az egység, az egységes értékrend kialakítása a nevelőtestületben.

- ✓ A morális válság megszüntetése.
- ✓ A beiskolázás stabilizálása.
- ✓ A belső, külső kommunikáció, a szervezeti klíma javítása.
- ✓ Módszertani továbbképzés megszervezése.
- ✓ Átgondolt, biztonságos, hosszú távra szóló munkaerő-gazdálkodás feltételeinek megteremtése.
- ✓ A tehetséges tanulók „felkutatása”.
- ✓ A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési terv szerinti oktatása.
- ✓ Nyíltan tevékenykedő, nyitott és dinamikus iskolavezetés.

Irányvonalak meghatározása (amit el kell elérni a kulcsfontosságú területek megváltozásával)

- ✓ El kell érni, hogy a gyulai általános iskolások ne Békéscsabára járjanak gimnáziumba.
- ✓ Hosszú távra szóló együttműködés kidolgozása a tankerülethez tartozó általános iskolákkal.
- ✓ Az Erkel Ferenc Gimnázium mentorintézménnyé válása.

4.6. Az Erkel Ferenc Gimnázium mint mentorintézmény

A mentorintézmény célja, szerepe: a pedagógiai hatékonyság és a tanulói eredményesség növelése, a sikeres tehetséggondozás. A mentorintézmény összegyűjti azokat az innovációkat, amelyek más intézmény pedagógusai számára adaptálhatók, ezáltal hozzájárul a horizontális tudásátadáshoz. Háttérében **szoros intézményi és intézményközi pedagógiai, szakmai együttműködés** áll: módszertani segítséget nyújt, hospitálási lehetőséget biztosít, megteremti a műhelymunka feltételeit.

A helyzetelemzésből kiderült, hogy sokféle tantárgyi tehetséggondozó foglalkozás, szakkör van az iskolában, melyek egy-egy verseny, emelt szintű érettségi, nyelvvizsga-felkészítés köré szerveződnek, rendszerint évfolyamonként. Ahogy véget érnek a versenyek, a foglalkozások megszűnnek. Tantárgyi korrepetálásaink sok esetben hiábavalóak, kevés diákunk használja ki, olykor senki sem él a lehetőséggel. A hiányosság oka valószínűleg az, hogy intézményi szinten hiányzik az átfogó tervszerűség, a tanulási folyamatot állandóan monitorozó pedagógiai szemlélet. Éppen ezért az Erkel mentorintézménnyé válását több lépcsőben, fokozatosan képelem el.

Első lépcső

1. Meg kell ismertetni a nevelőtestületet a tehetséggondozás szakmai háttérével (tehetséggondozó tanár, mentortanár)

2. Inspirálni kell 3-4 kollégát, hogy ilyen jellegű továbbképzésen vegyen részt (lehetőleg különböző tantárgyakból).
3. Meg kell teremteni azokat az alkalmakat, amelyeken a kollégák megosztják ez irányú tapasztalataikat.
4. Tehetség munkaközösség létrehozása, melynek olyan pedagógusok is tagjai, akik nem vettek részt továbbképzésen, de önképzés útján a témában jártasak.
5. Annak tudatosítása, hogy a mentorálás nem korrepetálás/szakkör, hanem ennél jóval több: olyan tervszerűen felépített összetett folyamat, amelyben a kölcsönösség és a személyes figyelem kapcsán szervesen egymásra/egymásba épül a tudás átadása és a nevelés.
6. Annak a tévhitnek az eloszlatása, hogy mentorálni/tehetséggondozni csak jó tanulót lehet.

Második lépcső

1. A pedagógiai program alapos és átfogó kritikája: meg kell vizsgálni a leírtak és a megvalósítás viszonyát. Ha szükséges, a korrigálást meg kell tenni.
2. Át kell tekinteni a helyi tantervek és a rájuk épülő tanmenetek összhangját.
3. Fel kell mérni a 9. osztályosok tudásszintjét (szövegértés, matematika). Ha a hiányosságok számottevőek, módosítani kell az előzetes terveket, fejlesztési tervet kell készíteni.
4. Az oktató munka hatékonysága érdekében meg kell ismerni (kérdőív) a diákok tanulási szokásait.
5. Minden tantárgyból egységesen meg kell állapodnunk egy kötelező minimum elérésében 10. osztály végére.
6. A módszertani megújulás elengedhetetlen.

Harmadik lépcső

1. Az óralátogatások váljanak intézményi gyakorlattá. A látogatást kövesse megbeszélés, mely mindenki által ismert szempontok szerint történik.
2. Az óralátogatás megszervezése intézményi feladat, az intézményvezető minél több órát lásson, tapasztalatait összegezze, s reflexióját ossza meg a nevelőtestülettel.
3. Kapcsolatfelvétel a gyulai és tankerületi általános iskolákkal, melynek célja, kialakítani a közös, együtt gondolkodás feltételeit: közelíteni kell egymáshoz az általános iskolából hozott és a gimnáziumi képzésben elvárt ismeretek, készségek szintjét. Pl.: ha valaki már 6 éve tanul idegen nyelvet, gimnáziumban ne a kezdő ill. újra kezdő szintnek feleljen meg. Főként 3 területen – szövegértés, matematika, idegen nyelv – javaslom az együttműködést (gimnázium – ált. isk.), mert úgy vélem, ezek azok a területek, amelyek megalapozásában az ált. isk. fontos szerepet játszik.

4. Ki kell dolgozni városi ill. tankerületi szinten a különböző – elsősorban magyar, matematika, idegen nyelv (angol), természettudományi - munkaközösségek együttműködését, melynek koordinálását az Erkel vállalja. Ekkor lehet vállalni bemutató órákat, szakmai megbeszéléseket. A szervezésben és a program tematikájának összeállításában lehet számítani azokra a kollégákra, akik ebben az évben nyújtják be mesterprogramjukat.

Negyedik lépcső

1. Be kell kerülni a felsőfokú intézmények mentorprogramjába, érdemes lenne megpályázni a külső gyakorlóhely cím elnyerését. Évek óta több diákunk sikeresen felvételizik tanár szakra (angol, német, olasz, magyar, történelem, matematika, biológia, kémia), akik szívesen töltenék volt iskolájukban kötelező tanítási gyakorlatukat. A cím elnyerése továbbá arra is alkalmat és lehetőséget adna, hogy egy-két felsőfokú intézménnyel szakmai jellegű kapcsolatot építsünk ki (Neveléstudományi Intézet – Csapó Benő).
2. Pályaorientációs együttműködési terv kidolgozása felsőfokú intézményekkel (Szegedi Tudományegyetem, Nemzeti Közszerológiai Egyetem).

A mentorintézményi működés erkeles jellegzetessége

- ✓ Mivel gimnáziumból, az oktatás középső szintjéről indul, **ezért hidat képes képezni** az alapfokú és felsőfokú oktatás között úgy, hogy a középfokú oktatásba lépőket segíti saját (gimnáziumi) elvárás rendszerével, ugyanakkor a felsőfokú intézmény a gimnáziumot tartja „kontroll” alatt saját elvárásaival.
- ✓ **A mentorálás 3 szinten** történik: intézményközi (ált. isk. – gimnázium); intézményen belül (saját diákjaink); intézményközi (gimnázium – egyetem) a pedagógusmesterség megtanításával/átadásával.
- ✓ A pedagógus **szakmáról** a pedagógus **szakmának** szól, hozzájárul a mesterségbeli tudás mélyítéséhez.

4.6.1. A megvalósítás időarányos tervezése

A „lépcsők” egymásra és egymásba épülnek, a határok átjárhatók, akár fel is cserélhetők, de szakmai ismeret, háttér nélkül megvalósíthatatlan. Ezért tartom kiemelt területnek a továbbképzések megkezdését, ill. olyan országosan ismert és elismert szakmai előadók meghívását mint Balogh László, Gyarmathy Éva. Céлом **egy összehangolt szakmai együttműködés kialakítása** intézményi ill. partnerintézményi szinten.

Időszak, tanév	Hova akarunk eljutni? Cél	Hogyan akarunk eljutni? Feladat	Hogyan látnak minket? Várható változás
2018/19.	A tehetséggondozás,	Annak felmérése, hol	Intézményi szintű

	mentorálás célrendszerének megismerése, az intézményben folyó tehetséggondozás új alapokra helyezése. Az intézményi hozzáadott érték fontosságának tudatosítása. Kapcsolatépítés az általános iskolákkal.	állunk most, milyen adottságaink vannak, miben kell fejlődünk. A szakirodalom megismerése. Külső előadók meghívása, kapcsolatfelvétel jól működő, sikeres tehetséggondozó iskolákkal (Szeged, Miskolc).	együttgondolkodás, a kollégák aktivizálódása, szakmai párbeszéd megindulása. Javul az Erkel megítélése.
2019/20.	Jelentkezés szakirányú továbbképzésekre, az itt szerzett tapasztalatok megosztása.	Intézményközi látogatás (Szegedi Radnóti G.), tapasztalatcsere. Az AJTP program megismerése.	A változás lehetőségébe vetett hit/ önbizalom erősödése, oktató-nevelő munkánk önfejlesztő módon történő megújítása.
2020/21.	Intézményi tehetségműhelyek kialakítása, bekapcsolódás a Tehetségpontok hálózatába és a Mentorhálózatba.	A továbbképzések befejezésével intézményi „tehetség” munkaközösség alakítása, intézményi mentor-és tehetséggondozó program kidolgozása	Tudatos oktató-fejlesztő tevékenység, rendszerszintű gondolkodás térnyerése.
2021/22.	Mentorintézménnyé válás	Intézményközi továbbképzési programok szervezése.	Nyitott intézménnyé válás.
2022/23.	Pedagógusképző intézmények „külső gyakorlóhely” cím elnyerése.	Változatos pedagógiai tevékenység, színes módszertani kultúra.	Szakmai/pedagógiai műhely, pozitív megítélés.

4.7.Szervezetfejlesztés, szervezeti kultúra, vezetői stílus

A szervezeti kultúra fogalmát a szakirodalom közel azonos módon határozza meg, olyan rendszernek tekinti, melyben a szervezetre jellemző értékek, szokások, attitűdök, vélekedések, stb. jelennek meg, s hatással van a szervezeti tagok viselkedésére, értékrendjére. A szervezeti kultúra határozza meg többek között azt, hogyan bánt a tagjaival, a környezetével, a céljaival stb. Mindezek befolyásolják a szervezet eredményességét, a változásokhoz való alkalmazkodó képességét. Legfőbb célja a bizalomra épített belső kohézió megteremtése, a bizonytalanság megszüntetése. Míg **az erős** (mindenki által elfogadott érték- és normarendszer) és **rugalmas** (képes alkalmazkodni a változásokhoz) **kultúrák jól teljesítő szervezetek**, illeszkednek a szervezet stratégiájához, figyelemmel vannak a tagokra is, **addig a normákkal való azonosulás hiánya csökkenti a teljesítményt**, s akár a csoporttagságot is veszélyeztetheti.

Ahhoz, **hogy felszámoljuk azt a problémahalmazt**, amely ma nyíltan jellemzi az Erkelt, melyek nagy része abból származik, hogy nincs egységes norma és értékrend, **elsődleges feladatunknak** tartom az **értékrend helyreállítását**, azt, hogy a szervezet minden tagja tudjon azonosulni a mindenki által elfogadott értékrenddel. Ennek viszont csak **akkor van értelme** és eredménye, ha **a hatása az osztálytermi munkában** valamint az iskola mindennapjaiban is megjelenik. **Végérvényesen fel kell számolni a félreértésre, különböző szóbeszédre okot adó tanári viselkedés bármilyen formáját. Kultúraváltásra van szükség** a szó leg-szorosabb értelmében.

Legfontosabb célkitűzéseim:

- A pedagógus hivatás elmélyítése és tudatosítása, önmagunk értékeinek a felfedezése, önmagunk fejlesztése, egymás nyíltabb megismerése.
- Nyílt, őszinte kommunikáció, melynek segítségével a hiányosságok korrigálhatók.
- Jó információ áramlás a biztonsági érzés növelése érdekében.
- Olyan hatékony konfliktuskezelés, ami soha nem feltételezi a megalázást, nem kelti a kiszolgáltatottság érzését.
- Minél „laposabb” szervezet kiépítése, mindenki érezze, fontos tagja a testületnek, munkájával, véleményével a szervezeti célokat szolgálja.
- Az egymástól való tanulás képességének kialakítása.
- Házi továbbképzések szervezése, a szakmaiság elmélyítése.
- A közös, érdemi gondolkodás lehetőségeinek a felismerése.
- A team-munka gyakorlattá emelése.

- A munkamegosztást jellemezze professzionalizmus és specializáció: mindenki tudja azt csinálni, amihez ért (a tanításon kívül!).
- Az iskolai céloknak való elkötelezettség növelése, a kollégák maximális bevonása a döntések előkészítésében.
- Egy osztályban tanítók szerepének hangsúlyozása: „becsukhatod magad mögött az ajtót, de tudd, előtted is volt valaki, és utánad is megy valaki.”
- Annak tudatosítása, hogy egy jól működő szervezet megsokszorozhatja az egyének erőfeszítéseit.
- Tartalmas, interaktív nevelési értekezletek szervezése.
- A munkaközösségek hatékonyságának növelése, a tanulókkal szemben támasztott egységes követelmények kidolgozása.
- Az intézmény tanulószervezetté válása.
- Kreativitás, irányítás, delegálás, összehangolás, együttműködés általi fejlődés.

Vezetői feladatomban tartom egy erős kohézióval és határozott értékrenddel bíró közösség megteremtését valamint **olyan pedagógiai munkakultúra kialakítását**, melyben mindenki megtalálja önmaga számára **a siker** forrását, mely figyelemmel kíséri a **változásokat**, s **azokra legjobb tudása szerint képes reagálni**.

Amiben fejlődünk kell	Amiben kiemelkedőnek kell lennünk
Nyitottság más pedagógiai kultúrák megismerésére	Pedagógiai elköteleződés
Gyakorlattá váljon a tervszerűség	Tanulóközpontúság
Motiváció	Partnerség
Brandépítés („márkaépítés”)	Igényesség
	Brand (az Erkel választók mindig megkapják azt a tudást, törődést, amit megígérünk nekik)

4.8. Átfogó stratégia a szakmai megújulásra és a szervezetfejlesztésre vonatkozóan, az ezekhez kapcsolódó vezetői feladatok

Cél: Az Erkel Ferenc Gimnázium optimális működőképességének és oktatási struktúrájának megszilárdítása, az oktató-nevelő munka hatékonyságának növelése, eredményesség az iskolahasználók körében.

Prioritási területek

Intézményi szervezetfejlesztés 1.

Ahhoz, hogy tényleges változás kezdődjön, a nevelőtestület egységét kell kialakítani, a szakmai munka elmélyítésének feltételeit kell megalapozni. Ezek a következők: az elvárások tudatosítása, a reflektív gondolkodás fontosságának kiemelése, a szakmai párbeszéd, tudatosan vállalt továbbképzések.

Rövid távú cél	Középtávú cél	Hosszú távú cél
A morális válság megszüntetése.	Egységes értékrend internalizálódása.	Stabil értékrendű, erős koherenciával rendelkező közösség megteremtése
Szakmai párbeszéd a kollegák között	Munkacsoportok működtetése	Szakmai továbbképzések (külső, belső) beindítása
Elvárások (külső, belső) tudatosítása	Reflektív gondolkodás kialakítása	Versenyképes változások a szervezet minden szintjén
Belső kommunikáció beindítása; valós információáramlás, korrekt tájékoztatás	Növekvő biztonságérzés a szervezet tagjaiban, motiváció erősödése	Intézményi tervezés folyamata=felülről lefelé/alulról felfelé kombinációja
Vezetői feladat: támogató szervezeti keretek kialakítása.	Vezetői feladat: érdek-és szakmai egyeztetések a szervezeten belül.	Vezetői feladat: kollégák motiválása ön-és továbbképzésre.
Időterv: 1. év	Időterv: 2. év	Időterv: 3-5. év

Humán feltételrendszer fejlesztése 2.

Bővíteni kell az Erkel választók körét: kapcsolati háló építése; meg kell ismertetni a testületet a pedagógus kompetenciákkal, a tervszerűség, az átgondolt munkavégzés fontosságának kiemelése.

Rövid távú cél	Középtávú cél	Hosszú távú cél
A Gimnázium kapcsolati hálójának bővítése	Beiskolázás stabilizálása	Kiemelkedés a megyei középiskolák (gimnáziumok) közül
A tervezés tanítási folyamatban betöltött szerepének megismerése	A tervszerűség megjelenése a tanítási gyakorlatban.	A tervek felülvizsgálata, módosítási lehetőségek beépítése a tanítási folyamatba
A pedagógus kompetenciák és azokhoz kapcsolódó indikátorok megismerése	A pedagógus kompetenciák fejlesztése	Szakmailag felkészült nevelőtestület
Vezetői feladat: tematikus, tájékoztató, motiváló értekezletek tartása.	Vezetői feladat: annak kommunikálása, hogy a kollégák tevékenységükkel hogyan tudnak csatlakozni az intézményi célok megvalósításához.	Vezetői feladat: a pedagógiai praxisban (nevelőtestület) létrejövő tudás beillesztése az intézmény pedagógiai rendszerébe.
Időterv: 1. év	Időterv: 2. év	Időterv: 3-5. év

Minőségbiztosítás működtetése 3.

El kell készíteni az intézményi önértékelést az iskolahasználók (tanuló, szülő) körében; gyakorlati megvalósítás szükséges a problémák megoldására: világos, egyértelmű célok kijelölése, felelősségteljes munkavégzés. Ezután következhet a pedagógus önértékelés (amíg a intézményi célok nem egyértelműek, nem várható el korrekt módon a ped. önértékelés).

Rövid távú cél	Középtávú cél	Hosszú távú cél
Világos célok megfogalmazása.	A célok konszenzuson történő elfogadása.	Azonosulás a minőségi célokkal.
A felelősség, érdekelttség felismertetése	Azonosulás a felelősséggel. Önértékelés harmonizálása	Jól működő minőségbiztosítás

	az intézményi célokkal.	
Vezetői feladat: óralátogatások tapasztalatainak megosztása.	Vezetői feladat: oktatás- -nevelés szervezésével, helyi tantervvel, tanulásszervezéssel kapcsol. feltételek megteremtése.	Vezetői feladat: belső, külső partnerek bevonása az intézményi/intézményről való kommunikációba.
Időterv: 1. év	Időterv: 1. év	Időterv: 2-5. év

Tudás alapú szemlélet kialakítása, az iskolai szervezet tanulószervezetté válása 4.

Módszertani fejlesztés szakemberek bevonásával, országos hálózatokhoz csatlakozás (mentorháló, Tehetségpont), a tanulók fejlesztő értékelésének megtanulása. A hatás kettős: fejlődik a pedagógiai munka, növekszik a tanulói teljesítmény és a motiváció.

Rövid távú cél	Középtávú cél	Hosszú távú cél
Hangsúly a tanítási folyamaton	Projekt módszer megismerése Differenciált, személyre szabott pedagógiai praxis	>>>>gyakorlati alkalmazása Tanulóközpontú, interaktív tanítás
A tanulásszervezés újragondolása, lehetőségek feltérképezése.	Nyitás külső, tanulástámogató szereplők felé, hálózathoz csatlakozás.	Mentorintézménnyé válás
Tanulói értékelésrendszerek megismerése	A tanulók fejlesztő értékelése	Növekvő tanulási motiváció
Vezetői feladat: élethosszig tartó tanulás térnyerésének előmozdítása.	Vezetői feladat: neves szakemberek meghívása.	Vezetői feladat: tervezés, szervezés, megvalósítás, visszacsatolás, korrekció.
Időterv: 1. év	Időterv: 2. év	Időterv: 3-5. év

Az oktatás új technológiai lehetőségeinek beépülése a mindennapi gyakorlatba 5.

IKT eszközök gyakorlati alkalmazása, kipróbálása ma már elengedhetetlen. Be kell vonni ebbe a munkába a diákokat, találkozoznunk kell olyan jó gyakorlatokkal, amelyek sikeresek ezen a téren. Meg kell ismerkedni a tantermi kereteken kívüli tanulási lehetőségekkel (biológia, történelem tantárgyakból már van gyakorlati példa). Egymás óráinak látogatása szintén a szakmai fejlődést szolgálja.

Rövid távú cél	Középtávú cél	Hosszú távú cél
IKT eszközök gyakorlati alkalmazása a tanításban	Új módszerek megismerése, kipróbálása (kooperáció)	Változatos módszertani repertoár
Tantermi kereteken kívüli tanulási lehetőségek feltérképezése	Hospitálás gyakorlattá válása	Jó gyakorlatok publikálása
Vezetői feladat: bátorítás az új megismerésére és kipróbálására.	Vezetői feladat: annak felismertetése, hogy egy mástól sok mindent lehet tanulni.	Vezetői feladat: annak támogatása, hogy az intézmény külső szakmai megítélése pozitív legyen.
Időterv: 1. év	Időterv: 2. év	Időterv: 3-5.év

Összegzés

A szervezetfejlesztést csak jól irányított, jól szervezett munkavégzéssel/munkavégzésként tudom elképzelni. Már nem hiszek a külső szervezetfejlesztésben (tréning), mert az Erkel Gimnázium nevelőtestületének magának kell megtalálnia a mélypontról történő elmozdulás és felemelkedés útját. Ehhez szükséges a szakmailag felkészült intézményvezető és az egymással szakmai és emberi bizalomra épülő helyettesek szerep - és feladatvállalása.

4.9.Intézményvezetési stratégia

Intézményvezetési stratégiám kiinduló pontja a pályázatban kiírt intézményvezetői beosztáshoz tartozó illetve a vezetői megbízással járó lényeges feladatok meghatározása: „A köznevelési intézmény vezetőjének feladata az intézmény szakszerű és törvényes működtetése, a takarékos gazdálkodás, a munkáltatói jogok gyakorlása és döntéshozatal az intézmény működésével kapcsolatban minden olyan ügyben, amelyet a jogszabály nem utal más hatáskörébe.”

Jövőkép

Tudatos tervezés és szervezés az Erkel Gimnázium szervezeti céljainak, valamint nevelő-oktató munkájának javítása érdekében.

Stratégiai irány

A jogszabályoknak megfelelően az iskola minden szereplőjének biztosítva legyen hozzászólása, véleménynyilvánítása minden olyan ügyben (területen), mely a Gimnáziumot érinti. De-

mokratikus vezetés, mely a törvényi kötelezettséget figyelembe véve a munkatársakkal (tan-testület, DÖK, SZMK, Kt., fenntartó) együtt hozza meg a döntéseket. Alkotó légkör megteremtése.

Fejlesztési terület

Az iskola működését meghatározó dokumentumok (belső, külső) megismerése/megismertetése, a tájékozottság elmélyítése.

Feladatmegosztás

Az intézményvezetést a feladatok megbeszélése, megosztása alapján a következőképpen képzelem: szeretném, ha a jelenlegi helyettesek (általános és nevelési) továbbra is ellátnák eddigi feladataikat, a mostani helyzetben nem lenne szerencsés, bármiféle váltásban gondolkodni, mert a megszerzett tapasztalat és rutin nagyban segíti az iskola működését rövid- és hosszú távon egyaránt. Állandó, folyamatos, együttes munkát szeretnék, melyben egymás támogatói és kontrolljai is lehetünk. Középvezetői szinten hangsúlyosabb szerepvállalást szeretnék biztosítani a munkaközösség-vezetőknek és a diákönkormányzatot támogató pedagógusnak, mert a feladatok sikeres operatív megoldásához elengedhetetlen nem csak a jelenlétük, de a mindenre kiterjedő figyelmük és javaslatuk is.

Döntések előkészítése, döntés

A döntés gyakorlatilag nem más, mint választás a lehetőségek közül valamilyen célnak megfelelően, s úgy gondolom, az egyik legnehezebb vezetői feladat, mert nemcsak praktikus és ésszerű gondolkodást igényel; sok esetben az emberi vonatkozások, tartalmak játsszák a főszerepet. A feladat összetettsége és fontossága miatt éppen ezért javaslom egy **intézményi tanácskozó testület** és az **iskolaszék** felállítását.

- **Intézményi tanácskozó testület**

Azért tartom fontosnak létrehozását, mert arra törekszem, hogy minél többen érezzék magukénak az iskolát, érezzék, hogy fontos a véleményük, fontos, amit csinálnak, számítanak rájuk, jó helyen vannak. Úgy gondolom, mindezek óriási erőt ad(hat)nak az „építkezéshez”. Nem adminisztratív, formális testületre gondolok, hanem olyan informális szerveződésre, melynek célja a közös gondolkodás elmélyítése, egymás véleményének, nézőpontjának a megismerése, valamint az önkéntes feladat- és szerepvállalás. Tagjainak felkérését a következő szempontok szerint képzelem:

- ✓ int. vezető helyettesek (2 fő)
- ✓ munkaközösség-vezetők (6 fő)
- ✓ DÖK-vezető pedagógus (1 fő)
- ✓ Kt. elnök (1 fő)

- ✓ a gyermekvédelemért felelős pedagógus (1 fő)

A fentiekre jogszabályok is vonatkoznak, véleményüket minden vezetőnek figyelembe kell venni, adott esetben egyeztető megbeszélést folytatni. (11 fő)

- ✓ olyan pedagógus, aki évek óta érettségi vizsgaelnöki feladatot végez (1 fő)
- ✓ olyan pedagógus, aki évek óta emelt szintű érettségi vizsgán vesz részt (1 fő)
- ✓ a nyelvvizsgaközpont vezetői (2 fő)
- ✓ az alapítványok képviselői (2 fő)
- ✓ minden évben a nevelőtestületből bárki részt vehet, a jelentkezés önkéntes, évente, ciklikus váltásban (2 fő)

Olyan személyek felkérésében gondolkodom, akik a mindennapos iskolai tanításon kívül mással is találkoznak, más iskolákban is megfordulnak, ill. a pedagógus feladatokon kívül másfajta feladatban is jártasságot szereztek. **Nagy lehetőséget biztosít a nevelőtestület számára az évenkénti részvételi lehetőség.** Mivel a tantestületben több érettségi elnök, emelt szintű vizsgáztató is van, ezért ők is **évente válthatják egymást.** (8 fő)

A megbeszélések rendszerességgel, de jó időgazdálkodással történének minden olyan esetben, amikor a döntési helyzet ezt megkívánja. Meghívott vendégekre is gondolok, olyan személyekre (fenntartó, város, szülő, diák, ált. isk.), akik észrevételeikkel, javaslataikkal hozzájárulnak az iskola belső életének színvonalas kialakításához, betekintést nyerhetnek a folyamatokba.

- **Iskolaszék¹⁵**

Az iskolaszékbe a szülők, a nevelőtestület, a diákönkormányzat azonos számú képviselőt küldhet. Egy-egy delegáltat küldhet a fenntartó, a gyermek-és ifjúságvédő intézet, a helyi kisebbségi önkormányzat. Működése, joga jogszabályban rögzített.

Ám úgy gondolom, hogy a jogi keretek mellett számos más, lényeges, a diákok mindennapjait érintő kérdésben gyakorolhat hatást az iskola működésére. Legnagyobb szerepét abban látom, hogy véleményével hozzájárul a külső/belső kontroll megerősítéséhez.

Vezetői ellenőrzés, értékelés¹⁶

¹⁵ 2011. évi CXCV tv.

¹⁶ <https://www.scribd.com/doc/79245546/Ellen-Rzes-Tananyag-13823>

Az ellenőrzéssel nem a hiba keresése az elsődleges célom, hanem azok megelőzése, ill. időben történő javítása. A valós, tényszerű megállapítások sokat segítenek a helyzetértékelésben, a továbblépés lehetőségeiben.

Mivel az ellenőrzés vezetési stílus kérdése (is), ám ettől függetlenül alapelemeiben közös összetevői a következők:

- ✓ **Követelmények kialakítása** – elsősorban vezetői feladat, de megalkotásába és elfogadásába bele kell szólnia a testületnek is. Ezek lehetnek előre meghatározottak, belső követelmények (pl.: határidők betartása, napló beírása, érdemjegyek száma, stb.), de lehetnek akár külsők is, amelyeket az iskolahasználók külső szereplői határozzák meg (pl.: az Erkelrel szembeni külső elvárás; beiskolázás).
- ✓ **Mérés** – nagyon fontosnak tartom, mert ez adja az összehasonlítás alapját, annak mértékét, hogy sikerült-e valamit jobban megoldanunk. Ezért lényeges az érettségi, az országos mérési eredmények nyomon követése, a létszámbeli változások monitorozása.
- ✓ **Eltérések** – érdemes megfogalmazni, ok-okozati kapcsolatot találni az eltérések között.
- ✓ **Visszacsatolás** – az ellenőrzési folyamat utolsó fázisa, szorosan összefügg az eltérések megindoklásával, s ezután kerülhet sor a korrekcióra.

Mindezt a kissé tankönyvi passzust azért illesztettem ebbe a fejezetbe, mert az a célom, hogy a Gimnázium olyan ellenőrző rendszert tudjon működtetni, amely pontos, tárgyilagos, időszerrű és kellőképpen rugalmas, mindenki számára egyértelmű.

Fontosnak tartom az óralátogatásokat, elsősorban azért, mert rálátást enged nem csak a pedagógus, de a tanulók munkájára is. Az óralátogatást tervszerűen és folyamatosan szeretném megvalósítani, lehetőség szerint a munkaközösség-vezetők bevonásával. Szeretném elérni, hogy mindenki megismerje azokat az általános szempontokat, amelyek mentén a pedagógus munkájáról véleményt alakítanak ki.

Menedzser-szemlélet, intézményi arculat¹⁷

Menedzser szemléletemet 3 jól elkülöníthető alappillérre építem:

- ✓ információk megosztása a tantestület minden tagja között
- ✓ önálló cselekvést serkentő intézményi kultúra megteremtése világos határok kijelölése által

---

¹⁷ <http://ofi.hu/tudastar/iskola-szervezeti-es-vezetesi>

-
- ✓ hierarchia felváltása önirányításra, önálló munkavégzésre képes csoportokkal

Vállalom és teszem ezt azért, mert az iskola olyan szervezet, melynek munkavállalóinak/beosztottjainak többsége azonosan magas képzettséggel rendelkezik, éppen ezért törekszem a kollégákban rejlő tudás, a kreatív, alkotó energia felszabadítására. Így ez lenne az intézményi arculat egyik legmarkánsabb vonása. Mindez természetesen nagyfokú elkötelezettséget és felelősségvállalást feltételez.

Információáramlás/Kapcsolattartás

A hatékony munkavégzés egyik alapfeltételének tartom, hogy minden információ kollégáim rendelkezésére álljon. A személyes beszélgetések mellett nagy gondok kívánok fordítani az értekezletek, megbeszélések tartalmi megformálására is. Arra törekszem, hogy az ajtó mindig nyitva legyen, senkinek se kelljen feszengenie. Ez egyaránt vonatkozik a kollégákra és a diákokra is. Tanulóinkat szeretném minél jobban, név szerint is megismerni, hogy bizalommal tudjunk egymáshoz fordulni, magukénak érezzék az iskolát. Továbbra is működtetni kívánom a már bevált levelezőrendszert.

Konfliktuskezelés¹⁸

Munkahelyi konfliktus legtöbbször akkor keletkezik, amikor az egyik fél azt észleli/érezkeli, hogy a másik fél negatív hatást gyakorol olyan dologra/valamire, ami az számára fontos. Mivel a konfliktushelyzet nem komfortos, az emberek rosszul érzik magukat, feszültek, s ez a feszültség ráakadódik a munkavégzésre, és megmérgezi a munkahelyi légkört, teljesítményromlást eredményez. A legtöbb magatartáskutató szakember egyetért abban, hogy minél zártabb egy közösség, azaz minél nagyobb a közösség tagjainak egymásra utaltsága, annál erőteljesebben jelentkezhetnek a konfliktusok.

Egy iskolai nevelőtestület természetéből fakadóan zárt közösség, tevékenységét közös célok, feladatok határozzák meg, melyek a nevelő-oktató munkához kapcsolódnak. Szervezeti kultúrája sok mindent meghatároz, többek között a konfliktusok felvállalásának és megoldásának mikéntjét is, elősegítheti vagy akadályozhatja a konfliktusok feltárását és a megoldáskeresést. De az is a szervezeti kultúra függvénye, hogy mit kezdenek a tagok a konfliktusaikkal: titkolják vagy kihasználják az ebből fakadó lehetőséget. (A helyzetelemzésben érintettem a témát)

A konfliktuskezelési módok közül (versengő, alkalmazkodó, kompromisszumos, probléma-

---

¹⁸ www.latasrehab.hu/get.php?file=munkahelyi_konfliktus_beszamolo.doc&from...

megoldó, elkerülő) én a problémamegoldó módszer híve vagyok, mert olyan közös elintézési módot alkalmaz, amelyben mindkét fél jól jár (nyer-nyer). Nem tartom szerencsésnek, ha a végső megoldásban egyik vagy másik fél kárt szenved, vagy saját érdekeit hanyagolja, vagy erőteljes önérvényesítő.

Konfliktuskezelési stratégiám legfontosabb szempontjai

- Okok feltárása
- Szempontváltás
- Megoldási lehetőségek összegyűjtése
- Megoldási lehetőségek mérlegelése
- Következmények valószínűségének összegyűjtése
- Optimális megoldás megkeresése
- Végrehajtás

Úgy gondolom, egy jó vezetőnek fel kell vállalnia a konfliktusokat, és a sikeres (nyer-nyer) megoldás irányába kell vezetnie a kimenetét. Önmagam számára ez a követendő. De a legfontosabb feladatomban azt tartom, hogy olyan feltételeket teremtsék, amelyek minimalizálják, vagy legalábbis optimális szinten tartják a konfliktus kialakulását. Ennek feltételeit a következőkben látom:

- ✓ egyértelmű feladatok megfogalmazása
- ✓ jó, tervezés, szervezés napi szinten és havi, éves bontásban is
- ✓ jogszerűség
- ✓ egyenletes munkaelosztás
- ✓ szabad véleménynyilvánítás
- ✓ figyelem
- ✓ világos célok megfogalmazása
- ✓ hiteles tájékoztatás

4.10. Iskolai adminisztráció

Az e-napló pontos vezetése minden pedagógus számára kötelező. Javaslom egy olyan informatikai bázis/program kidolgozását, ahol rögzíteni lehet a nyelvvizsgákat, így minden évben, de főként 12.-ben pontos képet kapnánk erről, amit a honlapon is fel lehet tüntetni. Nagyon fontos lenne továbbá annak figyelemmel kísérése, hogy melyik felsőoktatási intézménybe, hányadik helyet megjelölve, milyen pontszámmal kerültek be diákjaink. Ez számunkra is jel-

zésértékű akkor, amikor az eredményességet vizsgáljuk, de nagyon hasznos információ a beiskolázásnál is.

4.11. Nevelés

4.11.1. Hagyományok, iskolai rendezvények

A hagyományok szervesen kapcsolódnak az iskolai élethez: egyrészt segítik a közösségek kialakítását és összekovácsolódását, másrészt hozzájárulnak az iskolához fűződő kapcsolat elmélyítéséhez. Ha egy iskola hagyományrendszere jó, generációkon keresztül tudja azokat a tartalmakat közvetíteni és átörökíteni, amelyek megélése nem csak összeköti a jelen és a múlt diákjainak iskolai élményképét, de viselkedési mintázatot is ad, amelyek a gyakorlati életbe, a mindennapokba épülnek be. A változatos, tartalommal teli közösségi élet minden iskola nagy vonzereje, hiszen a tizenéves fiatalok életét, értékrendjét nagyban meghatározza a csoporthoz tartozás milyensége, annak erős vagy gyenge vonzata. Ha egy iskolai közösségi életet erős, belső kohézió jellemez, a tanulásra fordított befektetést sem teherként élik meg a diákok. Ugyanakkor a pedagógusok számára is fontos, hogy tanórán kívüli tevékenységben, a megszokottól eltérő szerepben látják és láthatják diákjaikat, mely hozzájárul ahhoz, hogy jobban megismerjék vagy éppen megértsék tanítványaikat. **Egy jó közösségi élet emeli az iskola eredményességét**, pozitív hatásaival erősíti a tanulási motivációt.

Vezetőként a **diákok széles körű bevonásával, kreativitásukban bízva** kívánom elérni, hogy hagyományaink tartalommal és értékekkel telítődjenek. A következőkben olyan hagyományos rendezvényeket sorolok, amelyek szervezése, kivitelezése a tartalmi kiüresedés miatt reformokat igényel:

Szeccskatábor helyszíne, tartalma egyeztetést igényel a nevelőtestülettel és a diákokkal. Ki kell használni annak a lehetőségét, hogy az újonnan bekerülő diákok már a tanév megkezdése előtt tisztában legyenek a Gimnázium szokásrendjével, a tanulási lehetőségekkel.

Diáknap megszervezése ne csak a 12. évfolyam vagy a győztes diákigazgató feladata legyen, több diák, tanár bevonását igényli.

Nemzeti ünnepeink ne pusztán formális megemlékezések legyenek, projekteket, témahetet lehetne szervezni úgy, hogy az élményszerzés, az élménytanulás elsődleges szempont legyen.

Gála – évente széles publikum (város, tankerület, szülők, iskola partnerei) előtt bemutatkozási lehetőséget kell biztosítani tehetséges diákjainknak, az alapítványi tevékenységgel is össze lehetne kapcsolni, növelve annak presztízsét és az anyagi támogató kedvet.

Nyílt nap megszervezését új alapokra kell helyezni, véget kell vetni annak a kaotikus állapotnak, amely eddig jellemezte. Javaslatokat, észrevételeket évek óta tesz a tantestület, ideje lenne mindezeket becsatornázni az iskolai életbe.

Évnyitó/évváró – olyan rendezvények, melyeknek elsődleges célja az értékrend, a kötelesség, a feladatok tudatosítása, az útmutatás, az erkeles „érzet” mélyítése, a példaállítás. Ilyen horderejű rendezvényhez méltatlannak tartom az iskolaudvar aszfaltját. Töreksem arra, hogy megtaláljam azt a kb. 370 főt befogadó helyszínt, ami méltó ehhez az alkalomhoz.

EDÜ – megszervezését újból vissza kellene kapnia a Gimnáziumnak, jelenlegi diákjaink már csak hírből ismerik, a nevelőtestület tagjai közül viszont sokan vannak, akik ilyen jellegű szervezési kompetenciával rendelkeznek, veszteség lenne kihasználatlanul hagyni a felhalmozott tapasztalatot.

Testvériskolai kapcsolatok - A ditzingeni, budrio-i és aradi barátságok mellé újból fel kell venni a kapcsolatot a csíkszeredai Márton Áron Gimnáziummal, mely az egyetemes magyarság ügyét szolgálhatja, új dimenzióba helyezheti a magyarsághoz tartozás élményét, s talán tompítaná az elvándorlás folyamatát. Az Implom verseny annak a lehetőségét is magában hordja, hogy a gimnázium további határon túli – Pozsony, Zenta, Beregszász – iskolákkal is építsen kapcsolatot.

Diákönkormányzat - A diákok egyik legfontosabb érdekképviselői szerve, döntési jogkört gyakorol. Szeretném, ha működése nem csak formális lenne.

Diákparlament – Javaslom, évente egy alkalommal egy iskolai diákparlament összehívását, melynek célja, hogy legyen olyan hely/platform, ahol az iskolával kapcsolatos véleményüket elmondhatják a diákok. Ezt megelőzné egy előzetes kérdőíves felmérés, melynek eredményei tematizálnák a diákparlamentben felvetett javaslatokat.

Iskolagyűlés – Alkalmanként, de minden olyan esetben fontosnak tartom, amikor az iskola egészét érintő feladatokról, hiányosságokról van szó.

Félévi és év végi osztályozó értekezletek - Az egy osztályban tanító tanárok valamennyien felelősek az adott osztály neveléséért-oktatásáért, az osztály szellemiségének alakulásáért. Felelősek az egységes nevelési elvek kialakításáért. Alapvetően fontos, hogy megfelelő munkakapcsolatban legyenek egymással, hogy a legrövidebb időn belül tudják kicserélni a tanulókról szerzett tapasztalataikat, észrevételeiket. Ajánlott lenne, ha nemcsak félév közben, ha-

nem már a tanév elején meghatároznák az adott osztállyal szemben kialakítandó követelményeket, elvárásokat, normákat, a beszámoltatás rendjét. Ez a fajta munka hozzájárulna ahhoz, hogy a kollegák is megismerjék egymás pedagógiai elveit. Az osztályozó értekezletek funkcióját vissza kell állítani: évente két alkalommal minden egyes tanulóval beszéljünk, a nevelési irányokat határozzuk meg.

Iskolai ösztöndíj-rendszer kialakítása

A hátrányos helyzetű jó tanulók megsegítésére egy iskolai ösztöndíj-rendszer kialakítását kezdeményezem. Kétféle elképzelésem van ezzel kapcsolatban: vagy a Gimnázium Alapítványán keresztül, külön erre a célra elkülönített összegből, vagy önálló alapítvány létrehozásával. Az induló anyagi töke előteremtéséhez elsősorban volt diákjaink támogatására számítok.

Évkönyv – Jó lenne évente/kétévente egy összefoglaló, tájékoztató jellegű kiadványt szerkeszteni, kiemelve egy-egy tanév legfontosabb eseményeit, történéseit, eredményeit. Dokumentum jellegével az utókor számára is forrásként szolgálna.

A Nat-ban rögzített nevelési célok közül négy olyan célt emelek ki, amelyeket kiemelten fontosnak tartok, mert hatásuk szervesen beépül a személyiségbe, így befolyásolja a gondolkodásmódot, a viselkedést és az életmódot is.

4.11.2.Egészségnevelés

A Gimnázium pedagógiai programja tartalmazza az erre vonatkozó feladatokat. Diákjaink rendszeresen részt vesznek az évenkénti kötelező orvosi vizsgálatokon, jó lenne megkérni az iskolaorvost egy olyan tájékoztatóra, amelyben ismertetné a korosztály legjellegzetesebb tüneteit, egészségügyi problémáit (magas vérnyomás, túlsúly) azért, hogy az iskola még tudatosabban tudjon részt vállalni ebben a feladatban. Nagyon jónak tartom a védőnői tájékoztatókat osztályfőnöki óra keretein belül, ugyanakkor hiányolom a szexuális kultúra árnyaltabb megközelítését. Úgy gondolom, a téma még mindig tabu, holott a diákjaink szinte mindegyike most ismerkedik a „témával”, most lép arra az útra, amely az igazi felnőtté váláshoz vezet. Most kellene megtanulniuk, hogyan működik egy egészséges párkapcsolat, mi a kölcsönös beleegyezés, hogy a szexualitás örömforrás is, hogyan kommunikáljanak párjukkal. Tudom, a téma rendkívül intim, de hiszem, hogy megfelelő közegben, egy nyitott előadóval (aki akár szülő is lehet!), megérné ilyen jellegű előadássorozatot szervezni.

4.11.3.Környezeti nevelés

Törekedni kell a környezetbarát szemléletmód kialakítására, a folyosók és osztálytermek tisztaságára, az igényes környezet kialakítására. Váljon természetessé a padok lemosása, a székek felpakolása utolsó óra után. Az igényes környezet megteremtése mindannyiunk felelőssége is. Az ÖKO iskola cím elnyerése ezt a felelősséget erősíti. Interneten számtalan helyen látni, hogyan alakítják át, teszik otthonossá iskolájukat a szülők, diákok, tanárok. Valójában ötlet és megvalósítás kérdése minden. Számomra nagyon pozitív üzenetet hordoz, amikor a lépcsőfeljáróra üzeneteket, matematikai képleteket, stb. illesztnek.

A diákok és kollégák bevonásával jó lenne nálunk is megvalósítani. Biztos vagyok abban, sokan fogékonyak lennének az ötletre.

4.11.4.Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Azért tartom kiemelten fontosnak ezt a nevelési elvet, mert a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető elemének tartom. Az 50 órás közösségi szolgálat is ezt a célt tükrözi (helyzetelemzés), viszont nagyon hasznos lenne olyan irányított megbeszélések tartása (ami akár jó gyakorlatnak is kinőheti magát), amikor a diákok nagyobb nyilvánosság előtt reflektálnának tapasztalataikra. Ez a nyilvánosság nem csak a kijelölt feladatnak szólna, többet is jelentene: erősítené a magabiztosságot, a kommunikációt és egymás jobb megismerését. Meg lehet hívni szülőket, de egy-egy fogadó intézmény képviselőjét is. Jó a „cipős doboz akció”, de a gyerekek hatékonyabb bevonását igényli. Támogatom a kapcsolatot a Fogyatékkal Élők Szövetségével, amit a nevelési igazgatóhelyettes koordinál.

2.13.Pályaorientáció

A gimnáziumban tanulók egyik legnehezebb döntése a pályaválasztás köré szerveződik. A továbbtanulási irányokat nagyrészt meghatározza a tagozat – ill. a fakultáció választása, bár ebben a döntésben inkább az játszik szerepet, hogy melyik tantárgyat szeretik, ami nagyban függ a tanár személyiségétől. Azt, hogy felnőttként mit csinálnának szívesen, nagyon kevesen tudják, kevés szakmát ismernek, ilyen jellegű tapasztalataik nem teszik lehetővé, hogy biztos támpontjaik legyenek a döntésben. Éppen ezért erősíteni szeretném a pályaorientáció változatos formáinak megvalósítását (előadások, film, felsőfokú intézmények bemutatkozása, saját élmény, önismeret, személyiségtesztek), szakemberek bevonását.

4.12. Az Erkel Ferenc Gimnázium kapcsolata környezetével

Gyulai Tankerületi Központ és Gyula városa

Egy intézményvezető munkáját, tevékenységét nagyban befolyásolja, hogy milyen kapcsolatot sikerül kialakítani feletteseivel, a fenntartóval ill. a terület, épület tulajdonosával. Legfontosabb céloknak azt tartom, hogy ez a kapcsolat kiépüljön, és egymást megértve és támogatva, szakmai célokat és emberséges tényezőket, a törvény adta lehetőségeket szem előtt tartva közösen tudjunk munkálkodni az Erkel Gimnázium felemelésén.

Az Erkel Ferenc Gimnázium Alapítványa

A vezetői program megvalósításához, az anyagi háttér részleges biztosításához kölcsönösen ki kell alakítani a harmonikus együttműködést.

Az EFG Alapítvány segítségével tovább lehet erősíteni a nyugati idegen nyelvek oktatásában rejlő lehetőségeket (már meglévő saját nyelvvizsga-központ működtetésével), emellett biztosítani lehet az iskolai hagyományok ápolását (díjak, rendezvények alapítása, szervezése), táborok szervezését, iskolai busz beszerzését; továbbá meghatározó szerepet tölthet be a folyamatosan változó iskolai közösség tagjai közötti érintkezésben (évenkénti találkozó szervezése).

Szülők

A szülői munkaközösség tevékenysége akkor válna meghatározó tényezővé az iskolában, ha valóban képviselni tudná a szülők igényeit, kívánságait, észrevételeit. Az Erkelnek nyitottnak kell lennie a szülők kollektív javaslataira, észrevételeire, mert a külső kontroll segítségével csak így tudja javítani a hibákat. Szeretném helyreállítani azt a bizalmat, ami korábban jellemezte a Gimnázium és a szülők kapcsolatát.

Általános iskolák

Az általános iskolák szerepe megkérdőjelezhetetlen a középfokú oktatás eredményességében. A gyerekek személyiségében azt a kognitív és affektív alapot szilárdítják meg, amelyre a gimnázium építhet. Azért, hogy a tanulás és tanítás valóban folyamatos és folytonos legyen, fel kell venni a kapcsolatot a Tankerület általános iskoláinak vezetőivel s a tanító kollegákkal. Szervezni kell egy olyan szakmai napot, ami kiindulása lenne a további együttműködésnek.

Neveleő-oktató munkát segítők

Az iskolapszichológus, a gyermek - és ifjúsági védelem felelőse, a laboráns, a könyvtáros, a rendszergazda, szaktudásukkal és feladatvégzésükkel mindannyian hozzájárulnak az iskolai zökkenőmentes munkához. A jó és hasznos munkakapcsolat kialakítására törekszem velük.

Alkalmazotti kör

Figyelembe kívánom venni a portás, a takarító és a konyhai személyzet igényeit, kérem, hogy véleményükkel vegyenek részt a nem szakmai jellegű (pedagógiai) munkában. Törekszem arra, hogy diákjaink tiszteletben tartsák az itt dolgozókat, ügyeljenek környezetükre, maguk után rendet hagyjanak.

Gyulai kulturális központok

Kapcsolatot kívánok építeni a Gyulai Vár, az Almássy-kastély valamint a Várszínház vezetőivel, szeretném elérni, hogy az Erkel Gimnázium bekapcsolódjon Gyula kulturális életébe, annak szereplője és résztvevője legyen.

5.Összegzés

Irányvonalak illeszkedése a Gyulai Tankerületi Központ fejlesztési terve (2017-2022)¹⁹ és az Erkel Gimnázium általam vázolt fejlesztési stratégia/javaslatok között

Pályázatom összegzéseként fontosnak tartom azoknak a főbb gondolatoknak, elképzeléseknek, fejlesztési javaslatoknak a bemutatását, amelyek az Erkel Gimnázium általam vázolt fejlesztési stratégiája és a Gyulai Tankerületi Központ fejlesztési terve között van. Teszem mindezt azért, mert meggyőződésem, hogy jó kiindulási alapot ad(na) a közös együttműködéshez.

GYTK fejlesztési terve	EFG stratégiája
oktatási tevékenység minőségének javítása, hálózati tanulás kialakítása, működtetése; Tehetségpont lehetőségei	iskolahálózat kialakítása az Erkel tehetségponttá válása
tankerületi szintű szakmai munkaközösségek létrehozása	szakmai munkaközösségek kialakítása városi, tankerületi szinten: magyar, ma-

¹⁹ GYTK Fejlesztési Terve (27-67. o.)

	tematika, idegen nyelv, természettudomány
szemléleti paradigmaváltás	paradigmaváltás a tehetséggondozásban
kommunikatív nyelvoktatás	kommunikatív nyelvoktatás (Language-Cert vizsgaközpont)
tehetséggondozás fejlesztése, pedagógusok folyamatos szakmai továbbképzése	kapcsolatfelvétel jól működő, sikeres tehetséggondozó iskolákkal (Szeged, Miskolc)
a fakultáció óraszámainak növelése	a fakultációs képzés megerősítése
a tehetségazonosítási folyamatok megújítása, a módszerek mélyítése, korszerűsítése	meg kell ismertetni a nevelőtestületet a tehetséggondozás szakmai hátterével (tehetséggondozó tanár, mentortanár)
szociális feszültségek enyhítése	AJTP
innovatív megoldások feltárása (mesterprogram)	számítani kell azokra a kollégákra, akik mesterprogramot írnak
belső továbbképzések, hospitálási rendszer kiépítése	belső továbbképzések, egymás óráinak látogatása
munkacsoport létrehozása	munkacsoportok működtetése
módszertani megújulás, differenciálás	módszertani megújulás, differenciálás
kommunikációs készség fejlesztése	kommunikációs készség fejlesztése
konfliktuskezelés	konfliktuskezelés
hazai és nemzetközi pályázati aktivitás Kárpát-medencei együttműködések támogatása	az IJHV Kárpát-medencei döntőjének szervezése által további határon túli kapcsolat kiépítése;
a pedagógus életpálya biztosítása	továbbképzések iránti motiváció felkeltése
munkahelyi és hivatásbeli kohézió megerősítése	egységes értékrend kialakítása
az intézmények működésének fenntarthatóvá, kiszámíthatóvá tétele	a beiskolázás átgondolása, hosszú távra szóló humánerőforrás-gazdálkodás
tanári utánpótlás biztosítása, iskolai gyakorlati programok, mentorálás támogatása	az Erkel Gimnázium mint mentorintézmény; külső gyakorlóhely

---

tása	
stabilitás, szabályszerűség: minden tan- kerületi dolgozóval meg kell ismertet- ni a szabályzatokat	az nevelő-oktató munka dokumentumai- nak megismertetése
informatikai struktúra fejlesztése	informatika-profil erősítése

Zárszó

Tisztelt Döntéshozók! Tisztelt Véleményezők!

Olyan szakmaiságot, biztonságot jelentő intézmény megteremtése a célom, amely nyitott a pedagógiára, az oktatás kihívásaira. Konceptióm szemléletét az újítás, a tanulás támogatása, a közösségépítés és a partnerség határozza meg. Ennek a koncepciónak és a leírt stratégiának a megvalósításához kérem pozitív döntésüket!

Gyula, 2018. 11. 05.

Győri Etelka